ԻՐ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5882 — ՇԱԲԱԹ 25/7 ՅՈՒՆԻՍ 1905 — ԶՈՒՐԵԲՔՇԱԲԹ — 3 ՐԼԳԻԻԼ. ԱԽՐ 1323 — ԻՐ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5882

درعلیه اداره‌سی ﴿ آره‌وك ﴾ غزته‌سی

Նամակ կամ եր եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանցօ Փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 գր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փոյլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոյլը 100 դրուշի հաշուով։
Ձեռագիր Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերադրուի

Յանձնումից համար պէտք է գիտնալ ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԵՒՍԱՆ ԵՍԱՅԻՈՒ

Համբարձումի Երամեան անծանօթ դէմք մը չէ մեր ժողովուրդին համար։ Մեր կրթական պաշտօնեաներու շարքին մէջ քիչ անհատներ կրցած են համակրութեան ու սիրոյ արժանանալ ա՛յնքան ա՛րքան այդ կոյր ծերունին, որ հակառակ բնութեան ամէնէն թանկագին շնորհէն զրկուած ըլլալուն, երկար տարիներէ ի վեր վարժարան կը ղեկավարէ եւ պատուական ալ արդիւնքներ կուտայ։

Իր կենսագրութիւնը եթէ օր մը հրատարակուի կատարեալ մանրամասնութեամբ, կրնայ բարոյական սքանչելի դաս մը ըլլալ։ Կամքի եւ յարատեւութեան տիպար մը եղած է այդ մարդը, որ 18 տարեկանին կը կորսնցնէ իր աչքերը՝ ծաղիկէ բանուելով, եւ որ տասներեք տարի վերջ, գլուխը կը կանգնի «Խնամատար Մանչերի», որուն նպատակն էր կրթութեան բարիքները ծանուցանել ու Թշուառ ազգ մէջ։ Զօրս տարի վերջ, 1882ին, «Խնամատար»ը կը լուծուի, եւ բացուած վարժարանին ամբողջ հոգերը կը մնան մի՛ միայն Համբարձում Երամեանի վրայ։

Անկարելի է երեւակայել թէ նիւթական ու բարոյական ի՞նչ մեծ դժուարութեանց յաղթած է այդ թուականէն մինչեւ այսօր մեր մինակը կանգուն պահել կարենալու համար վարժարան մը՝ որ գրեթէ ո՛չ մէկ հաստատ եկամուտ ունէր իր յարատեւութիւնը ապահովելու համար։ Այդ դժուարութիւնները տեսան ո՛չ թէ միայն զինքը չեն լուսնտանցներ, այլ նաեւ գրչեղներ կ'ըլլան ուելի՛ յամառ ու անվկանդ կերպով մը շարունակելու իր ջանքերը, եւ ուելի փայլուն վիճակ մը պարգեւելու այդ կրթական հաստատութեան որուն լիլուսակը երբեք չպիտի մառնալի Վանայ մէջ։ Մասնաւորապէս 27 տարուան չարչար աշխատութեան ընթացքին, Երամեան ոչ իսկ տարեկան 50 ոսկի կրցած է տանել իր բազմանդամ ընտանիքին պէտքերը հոգալու համար, ի՛նչպէս կը գրէին վերեւը։ Մշտնջենաւոր բազմաղան զոհողութիւններ միայն եղած են իր բաժինը. ամէնքն ալ կրած է անտարտնչ, կարծես սիրոյ ու հաճութեամբ, եւ այսպէս, բոլոր այս անդիւռ յարատեւութեանց եւ ասքինութեանց չնորհիւ, հազիւ տարեկան ուսում մը ստացած այդ մարդը կրցեր է դառնալ կրթութեան առաջնորդ մը՝ օրուն ստուած արդիւնքին քով չատ եւ կը մնան մեր կարդ մը համալսարանական դասատուներու ձեռք բերած արդիւնքները։

Մինչեւ վերջին տարիներս Երամեան վարժարանը ստուած էր 74 չրջանաւարտներ, որոնցմէ 27ը ռազմական ասպարէզի մէջ կը գտնուին, 21ը ուսուցչութիւն կ'ընեն, 10ը դարձած են արհեստաւոր, 2ը կ'ուսնին արտասահմանի մէջ, մէկը փոստատարութեամբ կը զբաղի եւ երկու հատ ալ ապրակներու գլուխը կը գտնուին։ Կարծեմ նախորդ տարի ալ ստուած էր երեք չրջանաւարտներ, որոնցմէ երկուքը ռուսերական ասպարէզի մէջ պիտի մտնին եւ մէկն ալ արհեստի պիտի հետեւէր։ Բոլոր այս չրջանաւարտները անոք ու անպաշտպան ազգք են, որոնք, առանց Երամեան հաստատութեան, թերեւս բնաւ չունենային իրենց թշուառութեան բոյներէն եւ չհաղորդուէին կրթութեան ու զարգացման բարիքներուն։ Այս պարագան մանաւանդ այնքան գնահատելի կը դարձնէ Երամեան վարժարանին դերը՝ Վանայ կրթական գործին մէջ։ Երամեանի ծառայութիւնը Վանայ կրթական գործին մէջ, —կը գրէին անցեալներս, — չատ կարեւոր տեղ կը բռնէ։ Որքան ալ անհատական հոմարուի այդ դպրոցը, կրնայ չտ՛ուելի ծառայութիւն մատուցած է քան տեղւոյն ազգ. վարժարանները։ Երամեան իր անձնական չահուն համար չաշխատիր. անոր դպրոցին աշակերտողները դիւրութիւններու, լեզուներու, արհեստի կամ գեղարուեստի մասին յատուկ կրթութիւն կը ստանան, բայց ասոնցմէ ուելի իրենց կ'ուսուցուի նաեւ ինչ որ անհրաժեշտ է ապարեզ մը շահելու համար. անոր աշակերտները՝ մայրենի լեզուին հետ կը սորվի նաեւ պետական լեզուն եւ ֆրանսերէն, թուաբանութեան հետ՝ կրօնք, բնագիտութեան հետ՝ եկեղեցական պատմութիւն, բնաբանութեան հետ՝ ընդհ. պատմութիւն, հաշուակալութիւն, եւն։ Գնահատական այս ծառերէն լեցուլ դառնանք մեզ հետաքրքրող խնդրին։ Կը լիշուի թէ Երամեան հաստատութեան քառնրինգամեակին առթիւ փափաք յայտնեցաւ տեսական չենքով մը օժտուլու այս անխոնջ կրթական մշակը, որ տարեկան 1728 դրուշ վարձք կը վճարէր վարժարանին գրուած չենքին համար։ Այս փափաքը սիրով ընդունուեցաւ, կազմուեցաւ թէ բարեսէր ազգայիններու եւ թէ մանաւանդ Երամեանի չրջանաւարտներու, եւ պահ մը այնպէս կարծուեցաւ թէ գաղափարը պիտի իրականանայ լուսագոյն պայմաններու մէջ։ Բայց ահա այսօր կը լսենք որ թեւ վարժարանի չենքը ուտրամ՝ բայց նրամեան կը հնձէ պարքերու բեռան տակ, եւ չիմացած մնացած է թէ ինչ ընէ, իր ստացած անչնչան հասոյթներով դպրոցին յարատեւութեան աշխատի, թէ պարքերը վճարէ։

Կարելի է ուրեմն հասկնալ թէ կիսատ բարիք մըն էր միայն եղածը, եւ ասիկա՝ ան տեսակ մարդու մը համար որ նոյն իսկ իր հօրենական ժառանգութիւնը ամբողջովին մսխած էր այդ բարիքին ստարկան եղող վարժարանը կանգուն պահելու համար։ Ճիշդ է որ նուիրատուութիւններ եղան վարժարանին չինութեան անունով, բայց այդ նուիրատուութեանց գումարը չէր բաւեր, եւ Երամեան՝ տարուէ է պարքի դիմել, մասնաւորապէս որ կիսատուած չենք մը ալ մէկ բան պիտի ծառայէ, եւ բանի մը չծառայելէն զատ, բոլորովին ապարդիւն պիտի թողու նաեւ եղած նուիրատուութիւնները։

Բայց այսօր՝ պարքերը դինքը կը մնչեն, եւ ինք է վիճակի չէ այդ պարքերը դարձնելու։ Իր նիւթական միջոցները չատ սահմանափակ են, չի կրնար զանազ բաւեցնել թէ՝ այդ պարքերուն վճարման եւ թէ դպրոցին մատակարարութեան։ Ու թերեւս ուելորդ բան մըն է այսեղ չեշտելը թէ կրկին իր յուսը դրած կերդնոցած է բոլոր այն բարեսէր անձնաւորութեանց վրայ, որոնք երբեմն սիրով մասնակցեցան վարժարանին վերաչինութեան համար եղած նուիրատուութեանց, եւ որոնք անշուշտ այսօր չպիտի ուզեն որ կիսատ մնայ իրենց բարիքը։

Դահիրէի Մէլքոնեան եղբայրները՝ տասնեակ բաւական տարիներ առաջ տարեկան 30 օսմ. ոսկիի նպաստ մը յատկացուցին Խարբերդի Ս. Յակոբ Թաղի վարժարանին՝ ու Թլատինիի անօրէնութեան տակ կը դանուի։ Մէլքոնեան եղբայրները նախապէս երկու տարի միայն պիտի վճարէին այդ նպաստը, բայց վերջին, երբոր տեսան որ տակաւին ուրիշ նպաստի ալ պէտք կայ՝ նախապէս որոշածները արդիւնաւոր դարձնելու համար, յանուանեցին նպաստը ու կը շարունակեն տակաւին մինչեւ այսօր (*)։ Ճշմարիտ բարիքը սա է։ Բարիք մը՝ որպէս զի արդիւնաւորուի, պէտք է կատարեալ ըլլայ։ Անօթի մարդուն բերնին պատառ մը հաց մօտեցուցէ՛ք եւ անոր մէջ սատանայ քաշեցէք, արդիւնքը սա կ'ելլայ որ խեղճ մարդը ուելի՛ տառապութեամբ, ուելի՛ կսկիծով կը դայ իր անօթութիւնը։ Կիսատ բարիքներն ալ տարբեր տեղեցութիւնի մը չեն ըներ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

(*) Մէլքոնեան եղբայրները այս տարի ալ ղրկեցին այդ 30 օսմ. ոսկիի նպաստը։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ԵՒՍԷՊԵՍԿԱՆՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Մեր լրագիրներուն մէջ յաճախ գանգատ կը լսուի այն պաշտօնական եւ եկեղեցականներուն նկատմամբ, որոնք դիւրութեամբ չեն յօժարիր Պատիրքարանի կողմէ առաջարկուած ս եւ է գաւառական պաշտօն ընդունելու։

Ի՛նչ փոյթ իրենց, գաւառական այս ինչ Թեմի մը ոնհովիւ մնալը, ի՛նչ փոյթ իրենց՝ այդ Թեմին եկեղեցական-կրթական գործերուն անկերպարան վիճակը. լաւ չէ՞ որ Վասիրի ափերուն վրայ հեշտօրյայ կեանք մը վայելեն։

Զարմանալի բան։ Պոլսիդակի մէկ անկիւնէն խնդրագիր մը կուգայ Ս. Պատրիարքին, պարտաճանաչ եւ հմուտ վարդապետ մը կողմէ, որ կը խնդրէ գաւառական ս եւ է պաշտօն մը։ Վարդապետը կ'ուելնէ թէ Նիկոմիդիոյ Թեմին մէջ իր վարած 12 տարուան թեմական-քարոզչական եւ Առաջն. Փախանորդի պաշտօնավարութեամբ, իր կարողութեան չափով օգտակար եղած է։

Հաւնցուեցաւ անշուշտ որ՝ Կարապետ Վրդ. Մազլաճեանի վրայ է մեր խօսքը, եւ գուցէ չատ լրագիրներուն մէջ կարդալով այս լուրը՝ զարմացան անոր այդչափ տարուան անչլուել պաշտօնավարութեան վրայ, որ վերջերս միայն լրագրական Թղթակցութիւններէ իմացուեցաւ։

Եթէ նկատի չառնենք Արշակունեան «Տեղեկ»ին այն Թղթակցութիւնը, որ քանի մը ամիս առաջ հրատարակուեցաւ Արեւելքի մէջ, ու որուն յօրդոր տեղւոյն Թաղական Խորհուրդին հերքումը այս տիւնկներուն մէջ, կրնանք ըսել որ Կարապետ Վրդապետ օգտակար եղած է Նիկոմիդիոյ բոլոր Թեմին, եւ ասիկա առանց «ի ձայն փողոյ եւ Թմբկի»։

Կարգ մը կարծեցեալ վարչական եկեղեցականներու մէջ չեն պակիր անպարկեշտ, զեղծանող պաշտօնավարութիւն մը ունեցողներ։ Այդ եկեղեցականներէն դուրս, պէտք է ոչ նարդներ իրենց ուշն ու ուրուշը դարձնեն իրենց չրջակայքը, եւ նոյն իսկ մայրաքաղաքս այս ու այն արուարձանը գտնուող հմուտ ու պարտաճանաչ եկեղեցականներու վրայ, որոնք իրենց ցուցամբ եղբայրակցութիւնէն պէս իրենց անուան չարքը ազմուկ չեն յարուցաներ լրագիրներուն մէջ։ Հարկ է ըսել թէ այս անկիրանական եւ չատ անդամ անձնանուս ճանչցուած եկեղեցականները՝ երբ առիթը ներկայանայ ս եւ է պաշտօնի մը գլուխը անցնելու, լաւ պաշտօնավարութիւն մը կ'ունենան։

Պարիսարքարանը տխուր քայլ մը առած չպիտի ըլլայ, ընդունելով եւ գոհացում տալով Կարապետ վարդապետի խնդիրքին, մանաւանդ որ այս եկեղեցականը Յովակիմեան տրքեպիսկոպոսի ձեռնասունները է, եւ յայտնի է թէ Յովակիմեան Սրբազան ձեռք չի դներ անարժանին վրայ։ Պէտք է ուելցնել որ Պարիսպեցի է, ուրեմն եկած են մէկէ ուելի ձեռնհաս վարդապետներ, ինչպէս Վահան վարդապետ, որ չատ մը գաւառական պաշտօններ վարած է, Մկրտիչ Վ. Աղաւնունի, Եգիպտոսի Նորընտիր Առաջնորդը, որուն արժանիքը յայտնի է, Թարգամ վարդապետ՝ Դպրեվանքի արդի ներհուն վերատեսուչը, որ Դպրեվանքին մէջ ուրիշ արի գնահատելի օժանդակութիւն ունեցած է Դուրեան Սրբազանի։ Հակառարար՝ չենք կարծեր որ Կարապետ Վրդ. Մազլաճեան եւս ապիկար պաշտօնավարութիւն մը ունենայ իր գաւառական նոր պաշտօնին մէջ։

ԱՐԻԿ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Շար. երկի թիւեն)

Թաղաքներու մէջ կը գտնուին թաղեր՝ որոնք բաղդատարար հարուստ, կան ոչ միակ եւ կան որ ազգատ կը համարուին, եւ սակայն այդ քաղաքներու մէջ՝ ինչպէս Բալու, Բաղէշ, Մուշ եւն. ամէն տարի նոյն քանակութեամբ գումարներ կը ծախսուին կրթութեան համար ու չեն կրնար չենթադրուիլ թէ Ամենակարդ վարժարան մը ունենալ։ Ինչո՞ւ չմիացնեն, կեդրոնական-երկրորդական վարժարան մը ունենալու համար, պահելով հանդերձ եկեղեցիի ծոցը ծնած նոր խոնարհութիւններ՝ որոնց չբաւեցը բոլորովին ըլլան կեդրոնական դասընթացքներ կազմելու։ Տնտեսագիտութեան տեսակէտով՝ ոչ ապաքէն յանձնարարելի է վարժարանները կեդրոնացման դրութիւնը։ Ասով հանդերձ՝ վարժարաններու ապակեդրոնացումն ալ ունի իր օգտակարութիւնը՝ բարի նախանձի ու մրցումի հակադրեցութիւններովը, պայմանաւ որ նիւթապէս երաշխաւորուած ըլլան։ Սրդնակ ուրիշ տարիներ առաջ կեդրոնացուց իր վարժարանները, բայց այս կրթական դրութիւնը հաղիւ տարի մը կեանք ունեցաւ։ Բայց ինչ որ ալ ըլլա, նրդնակ առանձնական քաղաք մըն է. կրնայ ունենալ իր անջատ վարժարանները եւ զանոնք լաւ վիճակի մէջ պահել։ Տիրպէքիրի մէջ չատ աշխատութիւններ թափեցան, որպէս զի Ս. Մարգիս եկեղեցիի Թաղն ալ միանար Ս. Կիրակոսի, Սրբազան Պետրոս եկ.-ի աշխուրջ հանգուցեալ հանդերձ, բայց դժբաղդաբար չյաջողեցաւ եւ նոյն Թաղը միշտ ասուժց։ Բաղէշի հին վարժարանները միացան 1900ին եւ երկու տարի յաջողութեամբ ընթացան, բայց եաքը անոնք ալ լուծուեցան Առաջնորդին լաստարարութեամբ եւ տեղին հրամարելով ու մեկնելովը։ Բաղ եւ Մուշ փոխուն մասկարդակի վրայ կը գտնուին իրենց կեդրոնականներովը, ու չբաւակ գաւառներուն ուսուցիչներ կը հասցնեին։ Յաջորդական երեք Պատ. Փախանորդներ ալ՝ որոնք արտաքսականներ էին, ոչինչ կարողացան քնել կրթական գործին համար։ Սղերդի կրթական երկու հաստատութիւնները, նոյնիսկ իր տեսնող եւ լարատեւ հովիւ Տ. Փոռէն վարդապետին, պահպանեցին իրենց գոյութիւնը մինչեւ այսօր։ Իսկ Վանայ համար կրթական խնդիրը երեք տարիներէ ի վեր լուծուած է վերջնականապէս։ դպրոցներու կեդրոնացումը հեռացեալ կը տարուեցաւ։ Սակայն ժամանակի մէջ երկու հոյակապ հաստատութիւններ կառուցուեցան Վանայ մէջ՝ նուիրատուութեամբ մեր ազգէնից։ առաջինն է կեդրոնականը եւ երկրորդը՝ Երամեանը, վերջինը ի պատիւ յարգելի Տէր Հայրենի՝ ուրուն քառասնամեայ ուսուցչութեան՝ ուսումնասիրութիւնը աւելի կատարեալ ըլլայ։ Ահա ինչո՞ւ համար, տիկին, հօրանուանեալ զուգահեռաբանդէն անդին, եկած եմ գնուութիւններ կատարելու։ Արդ՝ քառասնամեայ տարի լեռայ մեր պայմաններուն մէջ պիտի կատարուի խաչարարութիւն։ Կրնա՞ք ապահովացնել զիս թէ մինչեւ այն ատեն պիտի ապրիմ։

Այս պատճառաբանութեան ս եւ է պատասխան չէր կարելի գտնել։ Ուստի Թամաս Պէյի տարութիւնը չէր փարատանը, որովհետեւ օդին տեղատուութիւնը կը սպառնար գէշ խաղ մը խաղալու իրեն։

Յուլիս 16ին, չատ գեղեցիկ օդ մը ըլլալ։ բայց յաջորդ օրը, ընդհանրական, ամպապատ ու մշուշապատ օդ մը։ Յուլիս հատկան բան էր։ Թամաս Պէյ հիւանդ էր նաեւ այդ օրը։

Այն տենդագին վիճակը, որուն մասնակցած էր տասնէ մը է վեր, ճշմարիտ հիւանդութեան մը կը փոխուէր։ Տիկին Բոլինա Պերնէթ ու Շէօրբը Հայպոն է զուր կը փորձէին հանդարտեցնել զայն։ Դալով Լոնդ լիսնապետին եւ ուրիշներուն, որ լուսապատկին եւ ցցուածքներուն ուսումնասիրութիւնը աւելի կատարեալ ըլլայ։ Ահա ինչո՞ւ համար, տիկին, հօրանուանեալ զուգահեռաբանդէն անդին, եկած եմ գնուութիւններ կատարելու։ Արդ՝ քառասնամեայ տարի լեռայ մեր պայմաններուն մէջ պիտի կատարուի խաչարարութիւն։ Կրնա՞ք ապահովացնել զիս թէ մինչեւ այն ատեն պիտի ապրիմ։

Այս պատճառաբանութեան ս եւ է պատասխան չէր կարելի գտնել։ Ուստի Թամաս Պէյի տարութիւնը չէր փարատանը, որովհետեւ օդին տեղատուութիւնը կը սպառնար գէշ խաղ մը խաղալու իրեն։

Յուլիս 16ին, չատ գեղեցիկ օդ մը ըլլալ։ բայց յաջորդ օրը, ընդհանրական, ամպապատ ու մշուշապատ օդ մը։ Յուլիս հատկան բան էր։ Թամաս Պէյ հիւանդ էր նաեւ այդ օրը։

Այն տենդագին վիճակը, որուն մասնակցած էր տասնէ մը է վեր, ճշմարիտ հիւանդութեան մը կը փոխուէր։ Տիկին Բոլինա Պերնէթ ու Շէօրբը Հայպոն է զուր կը փորձէին հանդարտեցնել զայն։ Դալով Լոնդ լիսնապետին եւ ուրիշներուն, չէին հասկնար որ մարդ հիւանդանալ «գիտութեան սիրոյն»։

Յաջորդ օրը, յուլիս 18, հասած էր մեծ օրը։ Բոլորական խաչարարը, էֆիմերաէի հաշիւներուն համաձայն, չորս վայրկեան եւ երեսուն հօրը երկվայրկեան պիտի տեւէր, այսինքն ժամը ասանը մէկը քառասուն երեք վայրկեան եւ ասանը հինգ երկվայրկեանէն սկսեալ մինչեւ ժամը ասանը մէկը քառասուն հօրը երկվայրկեան։

—Ի՞նչ է ուզածս, կը դայէր գիտնաւորը, մաղերը փնտռելով յուսահատօրէն։ Կը խնդրեմ որ երկնքին մէկ անկիւնը, չատ փոքր անկիւնը ամպամած չըլլայ, ա՛ռէլ տեսնենք չորս վայրկեան միայն։ Այնուհանուն ուզածին պէս Թո՛ղ ձիւնէ, ա՛ռատայ, բնութեան տարերքը Թող իրարու խառնուին։ ծանրաշարժ մը խզուելին չափ հոգս չեմ ըներ։

Թամաս Պէյ իրաւունք ունէր բոլորովին յուսահատելու։ Հաւանական էր որ խաչարարը չանցնուեր։ Այդպէս՝ հարիւրանը մշուշապատ էր։ Հազար ամպեր կը բարձրանային հարաւակողմէն, ճիշդ երբ կնքի՝ ոն մասին վրայ, ուր խաչարարը պիտի պատահէր։ Բայց անշուշտ տիեզերքը բաղէանեարուն ասուածը պիտի գթար խեղճ Պէյի՝ վրայ, որովհետեւ բուռն հով մը ելլելով հիւսիսակողմէն, ամբողջ երկինքը մաքրեց ամպերէն։

Երախտագիտութեան ինչ բացագանչութիւններ Թաս մնայարդ գիտունին բերէն։ Երկինքը պայծառ էր ու արեգակը կը շողշողար։

Ընդհանուր Թամաս Պէյի գործիքները բերուելով հասատատուեցան տարանդին վրայ։ Յետոյ գիտունը հարաւային հարիւրանին վրայ սեւեռեց զանազ, ու սպասեց։ Իր ազգական հանդարտութիւնը եւ հարկ եղած պարարութիւնը վերատացած էր՝ իր գնութիւնները կատարելու համար։ Ի՞նչ բան կրնար վախնալ ալեւոր. երկնակամարը պիտի փլլե՞ր մեր։ Ժամը ինն։ ոչ մէկ ամպ ու չոգի կ'երեւար հորիզոնին ու ղենիթին վրայ։ Ոչ մէկ տիեզերագրական գնութիւն այդքան նպատաւոր պայմաններու մէջ տեղի ունեցած էր։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 89

ԹՔԹՔԼ ՁԵՌՔՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒԹՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԴԼՈՒԽՏ Ի Դ.

1860 ՅՈՒԼԻՍ 18Ի ԵԱՒԱՐՈՒՄԸ

Յանքա Թամաս Պէյէ իր վիլլաները կը յատներ Տիկին Բոլինա Պերնէթի, կարեւոր կնոջ մը՝ որ ցաւէր գիտուին վրայ, եւ օրին մէջը վատանցուց զանի, ապահովելով թէ ծանրաշարժը բարձրանալու ձգտում ունէր։ Մինչ կը կրկնէր թէ գեղեցիկ եղանակին մէջ կը դանուէին ալ եւս։

—Դեղեցիկ եղանակ մի, գոչեց Թամաս Պէյէ, ուսերը ցնցելով։ Մինթէ գեղեցիկ եղանակ բառը կա՞յ ասանկ երկրի մը մէջ։

—Բայց եթէ երբեք այս խաչարումը չանցնէ, ձախող պատճառի մը հետեւանքով, կարծեմ թէ ուրիշ խաչարումներ պիտի կրնաք դիտել։ Յուլիս 18ին պատահելիքը դրուն վերջին խաչարումը չէ։

—Ո՛չ։ տիկին, պատասխանեց Թամաս Պէյէ։ Յուլիս 18ի խաչարումէն լեռայ մինչեւ 1900 տարեգակի բոլորական հինգ խաչարումներ պիտի ունենանք. առաջինը՝ 1861 դեկտ. 31ին, որ բոլորական պիտի ըլլայ Ամերիկեան Ովկիանոսին, Միջերկրականի եւ Սահարայի մէջ. երկրորդը՝ 1870 դեկտ. 22ին, բոլորական՝ Ասորեան եղջիւրներուն, հարաւային Սպանիոյ, Ալճերիի, Սիկիլիոյ եւ Թուրքիոյ մէջ. երրորդը՝ 1887 յուլիս 19ին, բոլորական՝ Գերմանիոյ հիւսիս-արեւելեան մասին, հարաւային Ռուսիոյ եւ Կեդր. Ասիոյ մէջ. չորրորդը՝ 1896 օգոստոս 9ին, տեսանելի՝ Կրօնլանտայի, Լաբրատոր եւ Սիպերիոյ մէջ. եւ վերջապէս հինգերորդը 1900 մայիս 28ին, որ բոլորական խաչարում պիտի ըլլայ Մ. Նահանգաց, Սպանիոյ, Ալճերիի եւ Եգիպտոսի մէջ։

—Ի՜նչ ուրեմն, պարոն Պէյէ, եթէ 1860 յուլիս 18 խաչարումին հանդիպեցանք չէլլաք, 1861 դեկտ. 31 խաչարումը մոլը պիտի մերթարուիք։ Մեծ բան մը չէ տասնեօթը ամսուայ ժամանակամիջոցը։

—Մերթարելու համար այսպես կ'ըսեք։ Տասնեօթը ամիս չէ որ պիտի սպասեմ, այլ քառասնօթը տարի։

—Ինչո՞ւ համար։

—Որովհետեւ արեգակն բոլորական խաչարումներուն մէջ 1896 օգոստոս 9ինը միայն բոլորական պիտի ըլլայ լրիւս Թեան վերին տարիներուն համար, ինչպէս Լաբրատոր, Սիպերիա կամ Կրօնլանտա։

—Բայց ինչ չահ ունիք տասնեակ զնուութիւն մը կատարելու մէջ այդչափ բարձր զուգահեռագծի մը ներքեւ, հարցուց տիկին Բոլինա Պերնէթ։

—Ի՜նչ չահ մի, տիկին, գոչեց Թամաս, բայց գիտական ամենակարեւոր չահ մը։ Խաչարումները հազուադէպ կերպով դիտուած են բեւեռային մօտակայ երկիրներուն մէջ, ուր արեգակը՝ հորիզոնէն քիչ բարձր՝ ահագին սկաւառակ մը ցոյց կուտայ։ Մեւեռոյն բանն է լուսնին համար, որ անոր հետ կը ծածկուի։ Հետեւաբար, այս պայմաններուն մէջ, հաւանական է որ լուսապատկին եւ ցցուածքներուն ուսումնասիրութիւնը աւելի կատարեալ ըլլայ։ Ահա ինչո՞ւ համար, տիկին, հօրանուանեալ զուգահեռաբանդէն անդին, եկած եմ գնուութիւններ կատարելու։ Արդ՝ քառասնամեայ տարի լեռայ մեր պայմաններուն մէջ պիտի կատարուի խաչարարութիւն։ Կրնա՞ք ապահովացնել զիս թէ մինչեւ այն ատեն պիտի ապրիմ։

Այս պատճառաբանութեան ս եւ է պատասխան չէր կարելի գտնել։ Ուստի Թամաս Պէյէ տարութիւնը չէր փարատանը, որովհետեւ օդին տեղատուութիւնը կը սպառնար գէշ խաղ մը խաղալու իրեն։

Յուլիս 16ին, չատ գեղեցիկ օդ մը ըլլալ։ բայց յաջորդ օրը, ընդհանրական, ամպապատ ու մշուշապատ օդ մը։ Յուլիս հատկան բան էր։ Թամաս Պէյէ հիւանդ էր նաեւ այդ օրը։

Այն տենդագին վիճակը, որուն մասնակցած էր տասնէ մը է վեր, ճշմարիտ հիւանդութեան մը կը փոխուէր։ Տիկին Բոլինա Պերնէթ ու Շէօրբը Հայպոն է զուր կը փորձէին հանդարտեցնել զայն։ Դալով Լոնդ լիսնապետին եւ ուրիշներուն, չէին հասկնար որ մարդ հիւանդանալ «գիտութեան սիրոյն»։

Յաջորդ օրը, յուլիս 18, հասած էր մեծ օրը։ Բոլորական խաչարարը, էֆիմերաէի հաշիւներուն համաձայն, չորս վայրկեան եւ երեսուն հօրը երկվայրկեան պիտի տեւէր, այսինքն ժամը ասանը մէկը քառասուն երեք վայրկեան եւ ասանը հինգ երկվայրկեանէն սկսեալ մինչեւ ժամը ասանը մէկը քառասուն հօրը երկվայրկեան։

—Ի՜նչ է ուզածս, կը դայէր գիտնաւորը, մաղերը փնտռելով յուսահատօրէն։ Կը խնդրեմ որ երկնքին մէկ անկիւնը, չատ փոքր անկիւնը ամպամած չըլլայ, ա՛ռէլ տեսնենք չորս վայրկեան միայն։ Այնուհանուն ուզածին պէս Թո՛ղ ձիւնէ, ա՛ռատայ, բնութեան տարերքը Թող իրարու խառնուին։ ծանրաշարժ մը խզուելին չափ հոգս չեմ ըներ։

Թամաս Պէյէ իրաւունք ունէր բոլորովին յուսահատելու։ Հաւանական էր որ խաչարումը չանցնուեր։ Այդպէս՝ հարիւրանը մշուշապատ էր։ Հազար ամպեր կը բարձրանային հարաւակողմէն, ճիշդ երբ կնքի՝ ոն մասին վրայ, ուր խաչարումը պիտի պատահէր։ Բայց անշուշտ տիեզերքը բաղէանեարուն ասուածը պիտի գթար խեղճ Պէյէի՝ վրայ, որովհետեւ բուռն հով մը ելլելով հիւսիսակողմէն, ամբողջ երկինքը մաքրեց ամպերէն։

Երախտագիտութեան ինչ բացագանչութիւններ Թաս մնայարդ գիտունին բերէն։ Երկինքը պայծառ էր ու արեգակը կը շողշողար։

Ընդհանուր Թամաս Պէյէի գործիքները բերուելով հասատատուեցան տարանդին վրայ։ Յետոյ գիտունը հարաւային հարիւրանին վրայ սեւեռեց զանազ, ու սպասեց։ Իր ազգական հանդարտութիւնը եւ հարկ եղած պարարութիւնը վերատացած էր՝ իր գնութիւնները կատարելու համար։ Ի՞նչ բան կրնար վախնալ ալեւոր. երկնակամարը պիտի փլլե՞ր մեր։ Ժամը ինն։ ոչ մէկ ամպ ու չոգի կ'երեւար հորիզոնին ու ղենիթին վրայ։ Ոչ մէկ տիեզերագրական գնութիւն այդքան նպատաւոր պայմաններու մէջ տեղի ունեցած էր։

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Հաճոյութիւն pk պատերազմ.—Տիրող կարծիքներ.— Նաւային ճակատամարտ.— Խորհուրդներու զումարում։

Բարիզ, 3 յունիս.— Թան Բէդերպուրկի իր Թղթակցէն ընդարձակ հեռագիր մը ստացած է՝ ծանուցնող թէ ռուսական պատերազմի կուսակցութեան կարծիքը կը տիրապետէ, վասն զի եթէ պոպէս չէլլար, Լիմիէվիի բանակները պիտի չդնուէին այն թեթեւութեամբ, որով զոհուցաւ Ռոժէսթվէնսքիի նաւատորմը։ Ինդրոյն կարեւոր կէտն է ելմտական նախարարին կարծիքը որ կրնայ պատերազմին ուրուագիծը պահանջել եւ կարելի է թէ անոր ձայնը պիտի լսուի։ Սպայ, վաճառական, դրամատէր եւ մտաւորական, պաշտօնական տեղեկագիրներու քննարկումը համոզուած են թէ հաշտութիւնը անխուսափելի է։ Թանի Թղթակիցը կը լսէ թէ լրագիրներն ալ հաշտութիւն կը պահանջեն եւ թէ նաեա Սիգն, չատ տարածուած թերթ մը, սեւ շրջանակներով կը հրատարակուի՝ իբրեւ սուգի նշան՝ հաւային ճակատամարտի զոհերուն համար։ Կը պահանջէ հաշտութիւն ուզել եւ Սամարայինը Թաղալ, որպէս զի ուրիշ կէտերու վրայ լուսադէպ պայմաններ ձեռք բերուին։ Նոյն թերթը կը լսէ թէ այդ գաղափարը ոչ քիչ տեղեր թափուի ձեռքը պիտի անցնի։ Թանի Թղթակիցը կ'ըսէ.— «Պիրժևկիա Վիեդոմոսքի կը պահանջէ Ֆրանսայէն որ միջնորդի դեր կատարէ եւ տեղեկանալ ճարտնական պայմաններուն, որոնք յետոյ Զէմսքի Սպայքի պիտի ներկայացուին։ Նովոյէ Վրէմիայի պատերազմական մասնագէտ ընթացքը փնտռած է։ Այդ թերթը, որ երբեմն կը մեղադրէր Ֆրանսան, անոր լրագիրներուն կողմէ բարեկամական ոգիին ապրդարարութեան եղած ըլլալուն համար, եւ մանաւանդ Թանի կողմէ Մուքդէնի ազէտէն հաքը, հիմա դիւրաւ համամտութիւն կը յայտնէ հաշտութեան գաղափարին։ Կը պահանջէ արեւմտեան տերութիւններէն, որոնց կը պատանայ Ճապո՛ն տարածումը, միջամտել ի նպաստ Ռուսիոյ եւ ազատել զայն չատ ծանր պայմաններէ. դեսպանախորհուրդի մը գաղափարն է տարիա. ուրեմն ռուս թերթը կը մտանայ իր կրկնակի եւ կանխահաս բոլոր ոգեշնչեր միջազգային դեսպանախորհուրդի մը գումարմանը դէմ, ըսելով որ տարտնցուցիչ բան մը պիտի ըլլայ Ռուսիոյ համար։ Հիմա չատ յայտնի է, ինչպէս այն տեղը, թէ ցոյց տրուած կորագրութեան հղանակը միայն Դերմանիոյ համար նպաստաւոր եւք մը պիտի կրնայ ունենալ։ Կրնամ, սակայն, հաստատել թէ Բէդերպուրկի մէջ բնաւ տարածուած չէ դեսպանախորհուրդի մը գումարման գաղափարը. ուրեմն կը կարծուի թէ պատերազմիկ երկու կողմերուն միջեւ բանակցութիւններ պիտի կատարուին՝ իւրաքանչիւրը իր դաշնակցին տալիքներուն, Ուալիկնիքէի դասկիֆին միջնորդութեամբ։ Վլատիվոսթոքէն ստացուած տեղեկութեանց նայելով, դժբաղդաբար հաստատուած է որ Նէպոկթովի նաւատորմին սպաները, տիրող դժգոհութեան հետեւանքով, չեն կրցած իրենց նաւերը ընկղմել, մայիս 27ին, այն պատճառն, երբ, Լիմնաբուրի կղզիներուն մօտ կ'ազդարարուէր իրենց անձնատուր ըլլալու։ Ռուս մարտանաւերը իրենց կայմերուն ծայրը պարզեցին ճարտնական դրօշակներ անձնատուութեան նշան է։ Նաւաստիները նաւերու վերնայարկերը կարգով կեցած էին եւ ամենք ալ սպիտակ դրօշներ կը ծածանէին։ Ռուսական Ընդհանրէն մէկ քանին ժանգոտած էին. շատերը պոլիած էին տրձակուելու պատճառն, նաւերը պժգալի աղտաւութեան մը մէջ էին եւ յատակներն ալ մամուռով ծածկուած։ Ռազմամթերքի պաշարը բաւական էր. ճարտնական ռումբերը բնաւ վնասած չէին ռուսական ռազմարտանաւերուն. հետեւաբար ենթադրութիւնը անհասկնալի է։ Պիրիլեվ ծովակալը, որ դէպ ի Ծարդագոն Սարեւելք ճամբայ ելած էր, Բէդերպուրկ դարձաւ։ Շատ կը խօսուի Բէքիի ռուսական նոր դեսպան Պ. Բաքմէթիւքի ուղեգիծը փոխելուն վրայ։ Պ. Բաքմէթիւքի, որ Բիրմայէն Մանկուրիայ համբուն պիտի հասնէր, Մոսկուա ժամանելուն ուղեգիծը փոխեց, ծովի ճամբով Բէքին ուղեւորելու համար։ Կը վախցուի թէ ուղեգիծի այդ փոփոխութիւնը մի դուցէ արդիւնք եղած ըլլայ պատերազմին ընդհանրապէս եւ Զէնսքի ամբողջ հիւսիսային կողմը տարածուելէն զգաստուած երկիւղի մը»

—Նոյն Թղթակիցը նաեւ հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Ամէն օր տրտսալոր խորհուրդներ կը գումարուին Զարքսկէ-Սէլոյի մէջ եւ այդ յանախակի գումարումներէն կ'եզրակացուի թէ խորհրդակցութեան դլխաւոր առարկան է հաշտութիւնը, բայց ատոյդ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ այդ մասին դեռ ձեռնարկ մը եղած կամ որոշուած չէ։ Թանի այն լուրը, որով անհրաժեշտ կը նկատէր դադրեցնել այս տարաբաղդութիւն մը կը գտնէ Բէդերպուրկի մէջ։ Մէկ քանի լրագիրներ միայն, խոսուանելով հանդերձ ֆրանսական լրագրներուն բարեկամական ոգին, կը յայտարարեն թէ Ռուսիա պէտք է լուծէ խնդիրը։ Նովոսի ուժ կուսայ Նովոյէ Վրէմիան, պահանջելով տէրութեանց միջամտութիւնը, որպէս զի Ռուսիոյ համար անպատուաւոր կերպով չկնքուի հաշտութիւնը, տեսին դեսպանախորհուրդի մը գաղափարը տրտգանդ չի գտներ իրաւունք չրջանակներու մէջ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Ռոնհոթվէնսքիի սխալը.— Ռուս զեղինեռուն պատմութիւնը.— Ճարոնեռուն գերագնցութիւնը։

Բարիզ, 3 յունիս.— Լը Ժուռնալի Թոքիոյի Թղթակիցը սա հեռագիրը ուղղած է իր լրագրին «Ռուսական պարտութեան պատճառները» խորագրին տակ.

«Նաւազ բազմաթիւ են այն նոր տեղեկութիւնները, որոնք պիտի կրնան լուսաբանել ռուսական պարտութեան գաղտնի պարագաները։ Կարդ մը տեղեկութեանց նայելով, Ռոժէսթվէնսքի, Շանկայի կղզիներէն մեկնած պահուն, մտածեր է թէ խոհեմութեամբ գործած պիտի ըլլայ, դէպ ի Վլատիվոսթոք ամենէն կարճ ճամբան ընտրելով։ Կարելի է նաեւ թէ ռուսական նաւատորմին ընդհանուր հրամանատարը, անձնօր պատճառներով, հարկադրուած ըլլայ յանկարծ փոխելու նախապէս որոշած իր ծրագիրը։ Սոյդ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ կարեւոր պատճառներ պատրաստուած էին իրեն համար Բիրա-Զեւի գերմանական նաւահանգիստին մէջ, բայց հոն չմտնելու։ Պէտք չէ նաեւ կասկածել թէ Ռոժէսթվէնսքի բոլորովին սխալեցաւ՝ ուղեկցութեանց ռուսական պաշտօնեաներէն, որոնք ուրիշ մասերու պէս հոն ալ թերի են. որոնց հաղորդած տեղեկութիւնները կ'ըսեն թէ Թոկիո իր նաւատորմը երկու մասի բաժնած է, որուն ամէնէն կարեւորը կը պահանէ հիւսիսային նեղուցները. վասն զի Զուշիմայի նեղուցը չատ դժուար կը նկատէր անցնելու համար։ Արդ, այս իրողութիւնը չարաթ մը առաջ կրնար ճիշդ եղած ըլլալ, գէթ մասամբ, բայց անկէ հաքը Թոկիո իմացած էր որ Ռոժէսթվէնսքի հիւսիսային նեղուցներէն պիտի չանցնի, եւ ըստ այնմ փոխած էր իր ծրագիրը։ Ռուս գերիներու հետ կատարուած խոսակցութիւններով կը հաստատի սա իրողութիւնը թէ Ռոժէսթվէնսքի բոլորովին չփոթեցաւ առանձին դասնելովը ճարտնական ամբողջ նաւատորմի մը մէջտեղը, որ վլադիվոսթոք ռուսական նաւատորմին հետ ճամբան փակեց, անկարելի ընծայելով նահանջ մը դէպ ի հարաւ։ Տարօրինակ պարագան սա է թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը Մայրագոյն Արեւելք ժամանելէն ի վեր, ճարոնները մատնեց էին, տեսնելով որ ռուսական նաւատորմը անսահման կերպով կը կենայ հարաւային ծովերուն մէջ։ Նաւային ճակատամարտէն երեք չարաթ առաջ ճարոնի խիստ ազդեցիկ անձնաւորութիւն մը կ'ըսեր ինձի թէ ռուսական նաւատորմը խարդախելու համար ամէն բան պատրաստ է, եթէ Վլատիվոսթոք երթալ փորձէ։ Ինչ պատրաստութիւն տեսնուած էր, ինչ էին ձեռք առնուած մտադրութիւնները։ Ատոնք այն տեսակ մտադրամտութիւններ են որոնք լսուի եւ քիչ քիչ պիտի լուսաբանեն միտքերը։ Սոյդ իրողութիւնը այն է թէ ճարոնները, տեսնելով որ Ռիժմին կը լեռանգէ իր յարձակումը, կը վախնային թէ մի՛ գուցէ նոր ոյժեր տանին։ Վերջապէս, Ռոժէսթվէնսքի երբ Հանկ-Ռանկէն հեռացաւ, պէտք էր Մատակասքար դառնալ, եւ հոն ապասել չորրորդ նաւատորմի ժամանումին։ Եթէ այդպէս վարուէր, նաւային ճակատամարտին վերջնական արդիւնքը բոլորովին տարբեր պիտի ըլլար եւ Ռուսիա տակաւին կորոյ վիճակի մէջ պիտի գտնուէր՝ հաշտութեան պատուաւոր բանակցութիւններ առաջարկելու համար անոր։ Ճարոնի ծովին մէջ այդքան ապշեցուցիչ արդիւնքներ կատարուած տարին տակաւին կարելի չէ լուսաբանուած նկատել իր բոլոր մանրամասնութիւններովը։ Ճակատամարտին պարագաները դեռ խորհրդաւոր հանդամանք մը ունին։ Այս միջոցս ուրիշ ընելիք մը չունինք, բայց եթէ հաւաքել ստոյգ տեղեկութիւնները, եւ որոնք ցոյց կուտան ճարոնեռուն լրտեսական հաղորդակցութիւնը, եւ մանաւանդ ինչպէս ամենայն կանոնաւոր մարդկանց ամենայն գաղտնիք մը ինչպէս ի հարաւ։ Տարօրինակ պարագան սա է թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը Մայրագոյն Արեւելք ժամանելէն ի վեր, ճարոնները մատնեց էին, տեսնելով որ ռուսական նաւատորմը անսահման կերպով կը կենայ հարաւային ծովերուն մէջ։ Նաւային ճակատամարտէն երեք չարաթ առաջ ճարոնի խիստ ազդեցիկ անձնաւորութիւն մը կ'ըսեր ինձի թէ ռուսական նաւատորմը խարդախելու համար ամէն բան պատրաստ է, եթէ Վլատիվոսթոք երթալ փորձէ։ Ինչ պատրաստութիւն տեսնուած էր, ինչ էին ձեռք առնուած մտադրամտութիւնները։ Ատոնք այն տեսակ մտադրամտութիւններ են որոնք լսուի եւ քիչ քիչ պիտի լուսաբանեն միտքերը։ Սոյդ իրողութիւնը այն է թէ ճարոնները, տեսնելով որ Ռիժմին կը լեռանգէ իր յարձակումը, կը վախնային թէ մի՛ գուցէ նոր ոյժեր տանին։ Վերջապէս, Ռոժէսթվէնսքի երբ Հանկ-Ռանկէն հեռացաւ, պէտք էր Մատակասքար դառնալ, եւ հոն ապասել չորրորդ նաւատորմի ժամանումին։ Եթէ այդպէս վարուէր, նաւային ճակատամարտին վերջնական արդիւնքը բոլորովին տարբեր պիտի ըլլար եւ Ռուսիա տակաւին կորոյ վիճակի մէջ պիտի գտնուէր՝ հաշտութեան պատուաւոր բանակցութիւններ առաջարկելու համար անոր։ Ճարոնի ծովին մէջ այդքան ապշեցուցիչ արդիւնքներ կատարուած տարին տակաւին կարելի չէ լուսաբանուած նկատել իր բոլոր մանրամասնութիւններովը։ Ճակատամարտին պարագաները դեռ խորհրդաւոր հանդամանք մը ունին։ Այս միջոցս ուրիշ ընելիք մը չունինք, բայց եթէ հաւաքել ստոյգ տեղեակ մը։ Ռուսական նաւատորմը բնաւ ռազմական շարժում մը չկատարեց։ Դիպուածական կերպով ներկայացաւ եւ չատ տղբալի վիճակի մէջ ցիրուցան եղաւ։ Ռուսիոյ մեր բարեկամները արդէն մէկ քանի դժնդակ ճշմարտութիւններ իմացան ինձմէ. ուրիշն հիմա անօգուտ է տեղեկիլը թէ գիտութեան պակասութիւնը, ժամանակակից դրութեանց եւ խնդրավարութեան բացակայութիւնը այդքան անաւար կերպով ցուցադրուած չէին Ճապոնի ծովին մէջ։ Ճապոնի բարձր գերազանցութիւնները Ռուսերուն վրայ՝ մասնաւորապէս կանանցին կը վերաբերին։ Ճարոնները յոգեմանկը հետեւանքն է իրենց եռանդին՝ գիտութեան եւ լուսաղմտութեան համար. նաեւ անոնց զորավարներուն ու ծովակալներուն այն խստաբարոյութիւնը որով իրենց պարտքը կը կատարեն, հեռու անձնական փառասիրութենէ։ Արդիւնք է ծայրեղ երկրասիրութեան մը որ Ճապոնի մէջ չերթանունքներուն վրայ բան մը չէ, այլ սիրոյ մէջ կրօնք մը։ Հիմա Թոքիո չքեղապէս զարդարուած է հաղթաբար դրօշներով, որոնց մէջ կը տեսնեմ նաեւ ֆրանսականը։ Հիմա յաղթական թափորներ կ'անցնին քաղաքին փողոցներէն։ յաղթութեան ցնծագին նուագներով եւ երգերով։ Բազմաթիւ դրօշներու ծայրերուն տակ թմբուկները անընդհատ կը դղրդան եւ հրթիռները կը պայթին։ Ճապոնական ժողովուրդը, կորզապահ ամէն բանի մէջ, մեծաւոր կը գտնէ ամէն պարագայի մէջ։ Յունիս 1ի օրը, իբրեւ ուրախութեան օր մը որոշուած ըլլալով։ իւրաքանչիւր քաղաքացի կ'ուրախանայ եւ խանդավառութեան արտայայտութիւններ կ'ընէ։ Այս ասոնց չլուսնները թարմ ապացոյց մը կը դանեն սրտիս մէջ, եւ ինձի համար որ ապրեցայ երկու հակառակորդներուն մօտ, խանդաղեցայ թէ ուսուցան եւ թէ ճարտարական կեանքին, այդ տեսարանը բաղդաւորութիւններ առաջ կը բերէ ոնցքան որ սա անկեղծ աղաղակը կ'ուղղեմ Բէդերպուրկի մեր բարեկամներուն.— «Ամէնէն ուեւի ձեզ պէտք է ճնարտնա վերադարձիք։ Նոր պէտք է Ռուսիան վերանէիք, նոր մարտանաւեր շինելէ առաջ։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Կարծիքներ Ճարոնի մէջ.— Ուրախութիւնը Թոքիոյի մէջ —Ռոնհոթվէնսքիի յայտարարութիւնը.—Ռուս գերիներ.— Մանչուրիոյ մէջ —Հաճոյութեան խնդիրը։

Թոքիո, 3 յունիս.— Թոկիոյ յաղթանակը մեծապէս կը փոխէ կացութիւնը։ Ծովածի վրայ Ռուսիոյ ծովային բոլոր նեռանգները Ճապոնի ձեռքը կը թողուն։ Թոյլ կուսայ Ճարոնեռուն պաշարել Վլատիվոսթոքը, գրաւել Սախալին կղզին, ձեռք անցնել Ամուրի գետաբերանը եւ Բամբոքքան եւ ուրիշ կէտեր Թաւմեն գետին մօտ։ Օտար սպայ մը կը յայտարարէ թէ Ռուսիա ալ եւս պիտի կարենայ Խաղաղանի իր բոլոր եզերքները։ Ճարոնական յաղթանակներն միակ խալեզդաբար Վլատիվոսթոքի մէջ է, որուն ամրութիւնները չուտով պիտի գրաւուին։ Ռուսերուն պաշտպանական միակ միջոցը հիմա կախում ունի ոնդրոնիկեանական երկաթուղիի փոխադրութեան կարգաւորեցնէն։

—Թոքիոյի քաղաքապետութիւնը յունիս 1ի օրը խրախճանութիւններ կազմակերպեց՝ Թոկիոյ յաղթանակը ասնկու համար։ Ամբողջ քաղաքը դիւցնորով զարդարուած է։ Քաղաքապետը հանդիսային խաղերու կը նախագահէ Հիպիոյի դարբասարանին մէջ։ Նաւային սպայակոյտը ներկայ դանուելով խանդավառութեան ողջունելուն հաղորդակցութեան հանդիսականներու կողմէ։ Արենասպանութիւնները Թոփորներ կազմած կ'անցնին փողոցներէն եւ ամէնքն ալ դէպ ի դարբասանը կ'ուղղուին։

—Սոսկալին առնուած հեռագիրներու նայելով, Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը յայտարեր է թէ կը յուսար Զուշիմայի նեղուցը անցնիլ մշուշէն օգտուելով, սակայն հարաւային արեւմտեան հովը լանկարծ մշուշը ցրուելով, իր նաւատորմը երեւան ելեր է։

Բարիզ.—Բէդերպուրկէն կը հեռագրեն թէ ճարոնական յաղթանակները որ քանի մը օրէ կը գալուկաւեր մտածակի շարժումներով, յունիս 3ի առաւն տեսեր է։ Լիմիէվիի զորավարը կարդ մը սպաներ հրացան բռնել տուեր է, որոնք կարգապանութեան անտասած էին։

—Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը քանի մը օտար աշխարհներէ խնդրեց պաշտօն յանձնել Թոքիոյի իրենց ներկայացուցիչներուն, որպէս զի գերի եղած ռուս պաներուն անունները իմանան եւ անոնցմէ տեղեկութիւն ուզեն մարտ 27ի եւ 28ի նաւային ճակատամարտին առեն պատահած մարդու կորուստներու մասին։

Լոնտոն.—Սրանտարտ Թոքիոյէն կ'իմանայ թէ ճարոնները լուրերուն կը պատասխանեն հարցերուն վրայ եւ թէ կ'ուզեն որ Վլատիվոսթոքի գրաւումն եւ քանը կնքուի։

—Նոյն Թերթը կ'իմանայ թէ Շանկայի ճարոնական հիւպատոսը պահանջեր է զեղեցնել ընել հիմա Վլատիվոսթոքի եւ Շանկայի գտնուող ռուսական ռմբարձակ ուժ նաւերը։ Հիւպատոսը պատասխաներ է թէ ճարոնական մարտանաւեր պիտի դրկուին։

Բարիզ.—Թան սա հեռագիրը ստացած է Հաճի իր Թղթակցէն.— «Ժամանակ մը ի վեր քանի մը լրագիրներ կարծիք կը յայտնեն թէ քանի որ սէրբաս թիւններէ եւ ոչ մէկը նախամեծարութիւն կը տանձնէ իր միջնորդութիւնը առաջարկելու, Իտալիա պէտք է ընէ այդ բանը։ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ նաւազ չտարբերուելը Իտալիան է. անոր վեհապետը հին բարեկամութեամբ մը կապուած է Զարին. միւս կողմէ Ճարոնի հետ յարաբերութիւններն ալ լաւ են։ Այդ գաղափարին կը ձայնակցին նաեւ կէս-պաշտօնական լրագիրները։ Կը խոսուի թէ նիկոլայեւսքի դեսպանը հաւանաբար առնելով մեկ կողմի զինուորական յանձնարարութիւնները եւ մեր կողմին ազդարարութիւնները, դժուար պիտի ըլլայ որ երկու պատերազմիկներ հաւանին ուղղակի բանակցութեանց ձեռնարկել, առանց երրորդի մը թելադրութեանը եւ միջակցութեանը։ Զարս հազար տարբերութիւն կրող հանրագրութիւն մը ներկայացուցեալ Իտալիոյ Սենատ. Ժողովին՝ հրաւիրելով Իտալիոյ կառավարութիւնը որ իր բարեկամական միջակցութիւնը առաջարկել պատերազմիկներուն։ Կ'ուզուի որ Իտալիոյ կառավարութիւնը դիմումներ ընէ Բէդերպուրկ եւ Թոքիո՝ հանգնալու համար թէ ինչնդանութիւն պիտի ըլլայ Իտալիոյ եւ անոր հետ ուրիշ տէրութեան մը կազմել ըլլալիք ձեռնարկին՝ թշնամութեանց դադարման ի նպաստ։

ԳԻՆԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԸ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՆԶՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վիեննա, 6 յունիս.— Ռուսական նաւատորմը կազմող քառասնիսկ հազար սպաներէն ու նաւաստներէն ասնկլորս հազարը մեռած, հինգ հազարը գերի ինկած եւ երեք հազարն ալ Մանիւռ փոսխած են։ Գերի ինկած սպաները չեն ուզեր Ռուսիա դառնալ, վասն զի թեւեւ իրենց պարտքը կատարած են, սակայն հաւանական կը նկատեն թէ զինուորական տեսակի մը տակու դատաւորուի դատապարտուին։

Լոնտոն.— (Պատօնական). — Լոնտոնի ճարոնական դեսպանատունը սա հեռագիրը հաղորդեց։

«Զուշիմայի նաւային ճակատամարտին մէջ ռուսական նաւատորմին կորուստներուն նկատմամբ քննութիւն կատարելով հաստատուեցաւ թէ տասնչորս հազար հոգի խեղդուած կամ մեռած են եւ չորս հազար վեց հարիւր հոգի ալ վիրաւորուած կամ գերի ինկած։»

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Վերջին նաւային ճակատամարտէն ազատելով Մանիլա, Վլատիվոսթոք եւ Շանկայ-Հնուսնկ ապաստանող ռուս սպաներէն եւ նաւաստներուն թիւն է երեք հազար, ինչպէս կը ծանուցնէ հեռագրական ռուս գրասենակութիւնը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԼ.— Այս տեղի գերման դեսպանը, վերջերս, երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ ռուսական ու ճարոնական դեսպաններուն հետ։ Զարոց կայ թէ այդ խորհրդակցութիւնը հաշտութեան կնքման կը վերաբերի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրը, Մարիա Միխայիլովիչ մեծ դուքսին հետ ասուած պահուն, պատերազմին վրայ խօսելով, խորհուրդ տուեր է որ Ռուսիա անպատճառ հաշտութիւն կնքէ,

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Այցելութիւն Ակորդ-Գիլիպ.— Թատերական ներկայացում Քոմէտի-Ֆրանսէզի մէջ.— Վենսանի զօրահանդէսը.— Հայ. կերոյթ Եկիպէի պալատի մէջ.— Պատուհաճան.— Առձակուրդ։

Բարիզ 3 յունիս.— Սպանիոյ Թագաւորը փառաւոր թափորով մը Բարիզ դարձաւ վերադարձի, ժողովրդեան խանդավառ ցոյցերուն մէջտեղ։ Ալֆոնս ԺԳ. եւ Պ. Լուբէ. փոխի մէջ թաքնուած, վար իջան կառքէն, Աէսրօ-Գիլիպ դրան առջեւ, ուր ընդունեցան անդամներուն կողմէ։ Իրանցի անուն օդապարիկ մը պատրաստուած ըլլալով, հօրթ օդաւորդներ մէջը նստան եւ բարձրացան թագաւորին ներկայութեանը։ Ցետոյ թագաւորն ու նախագահը կառք նստելով դացին Իսպանիոյի ծովակալ համազգեստ կը կրէր։ Նաւաստիները նախ սպանիական քայլերգը, յետոյ Մարսիլեզը տնց, որուն լսանիցս ունկնդիրներն բոլոր հանդիսականները։ Ներկայացումը սկսաւ առաջարկութեամբ. բոլոր դերասանները՝ Լուի ԺԴ. խարտեշ՝ Մոլիէրի կիսանդրին չրջապատած էին։ Պ. Մանէ Սիւլի մտնելով նախագահական օթեակին, հինգ տարի առաջ մը տրուաւնց, Պ. Ժիւլ Բլոքթիի կողմէ լորինուած։ Ցետոյ ներկայացուեցան Բայերտի էքեմպլը, մէկ տարուան Մարիվոլի ԺԷՕ տր լ'ամուր է տիւ Հազարէն եւ Ռոտրանի Ռամանիսքին տարուան մը։ Այս վերջին թատերգութիւնն ներկայացումէն առաջ՝ թագաւորը փափաք յայտնեց որ դերասաններու Ֆուլկեն այլելէ։ Պ. Ժիւլ Բլոքթի ցոյց տուաւ հոն դրուած հրաւէրները եւ Լուի ԺԴ.ի տարբերութիւնը, հիմնադիր Բամէթ-Ֆրանսէզի։

—Այս առաւ, ժամը իններն, Ալֆոնս թագաւորը Պ. Լուպէի հետ Վէնսանի ձիարուարի դաշտը գնաց, ներկայ գտնուելու համար ի պատիւ իրեն տարբեր զօրահանդէսի մը։ Երիտասարդ վեհապետը՝ ձիու մը վրայ հեծած՝ դիտեց զօրքերու անցքը, որ շատ փայլուն եղաւ։ Կեսօրին, Վենսանի դարձաւ թագաւորը, ու ժամը մեկին Էլիզէի պալատը դնաց, ուր զինուորական ռեդան մը տրուեցաւ Պ. եւ Տիկին Լուպէի կողմէ՝ ի պատիւ Ալֆոնս ԺԳ.ի։ Սեղանը չքեղօրէն լորդարուած էր, մայիսի վարդերով ծածկուած։ Թագաւորը, որ նիշակատաց զօրավարի համազգեստ մը կրէր, իր թեւը տիկին Լուպէի տուաւ, ճաշարանին ներս մտած ատեն։ Հացկերոյթին ներկայ էին Սպանիոյ վեհապետին հետեւորդները եւ ֆրանսական նախարարներ ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։ Աղանդերի տեսն սա բաժակաձաները տրատասնեցան։ Ալֆոնս թագաւորը ելաւ. «Շատ բարեբախտ կը զգամ ինքզինքս որ անգամ մը եւս տարի եւ հանդիպ կ'ունենամ հիանալու այն մեծ եւ ազնիւ բանակին վրայ, որուն համար նը պարտաւոր իրաւունք ունի Ֆրանսա։ Շալանի մէջ կրցի գնահատել զօրութիւնը թնդանօթներու՝ որոնցի իրր տիպար ընդունելու, ինչպէս նաեւ ազատելի եւ ուսանելի խանդը ձեր հետեւակազորքին փայլուն հրացանաձգութեանց եւ հեծելազօրքին, որ հաստատի իր դիւցազնական ուսանդութեանց, ի պաշտպանութիւնը ցոյց տուաւ Սէնի Սէրբի մէջ ի պատիւ ինձի տրուած ձիարշաւին տարեւ։ Այսօր, ձեր գեղեցիկ գունդերուն ճակատը տեսնելով եւ ոնցոց զինուորական գեղեցիկ դիմագիծ, իմ յուզուած սիրտս ուեւի ուժգին կը տրտնջէ։ բոլոր Ֆրանսայի՝ սրտերու մէջ մրնչիւն։ Ես ոնցոց ինքնաշարժներու սրտերուն մէջ։ Ի՛ բաժակս կը պարպեմ ձեր կենացը եւ Ֆրանսայի բանակին եւ հրաձգութեանը համար։» Նախագահ Պ. Լուպէ պատասխանեց. «Ձեր խօսքերը, տիրոջ, մեր բանակին սիրտը պիտի լուցնեն, ձեր դրատուքներուն տրժէքը դիտելով՝ տ'լուեւի հպարտ պիտի զգայ ինքզինքն։ Ոնոց տրամանան ըլլալուն համար։ Ցետոյ Ալֆոնս ԺԳ. ելաւ դարձաւ Լուպէի եւ ասաց. «Ինչպէս ասացի ձեզի պիտի հանդիսանամ հանդիսաւոր ընդունելութեան։ Բաժակս կը պարպեմ սպանիական բանակին փառքին, անոր պետին երկրորդաբար Թագաւորաբար եւ բարեբաստիկ Թագաւորաբարին եւ Սպանիոյ բարգաւաճման համար։»

—Սպանիական նուագարանը սպանիական զանգաղ կարգի պատանդներ նուիրեցան Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ։ Սպանիոյ Թագաւորի ընդունելութիւն, Ֆրանսայի պատերազմական նախարարը, յունիս 5ի օրը, արձակուրդ տուաւ զինուորական վարժարանները աշակերտաց, եւ նոյն օրուան պարժանները ցնծեցան։ Նոյնպէս արձակուրդ եւ կրկին Թաղակ տրուեցաւ Ընդանրաձիներու մասնագիտական բաժնի դասընթացքներուն։

ԱՄԵՐԻԿԱՆ

Անգլիանպոլ դաստիարակութիւնը.— Լորտերու ժողովին մէջ վիճաբանութիւն։

Լոնտոն, 3 յունիս.— Անգլիանպոլ նոր դաշնադրութիւնը կամ ուեւի ծիլը, հինին նոր գոյացումը վիճաբանութեան առարկայ եղաւ երեկի Լորտերու ժողովի նստին մէջ։ Լորտ Նիրթը քննադատած ըլլալով այդ դաշնագրին անբաւականութիւնը, Պոթի մարքիզը պատասխանեց թէ անգլիական կառավարութիւնը չէր ուզեր սիրմամբ Ամերիկեանի ներքին գործերուն. հետեւաբար ներկայացուելիք չպիտի կարգէ Բասալի մէջ եւ մասնաւորապէս չէ երկարել երկաթուղիի գիծը։ Լորտ Լանսդաուն յայտարարեց թէ զրկուած պատասխանութեան ճշմարիտ նպատակն էր ձեռք բերել նախին դաշնադրութեան նորացումը եւ թէ անգլիական կառավարութիւնը վատահ էր Ամերիկեանի վեհապետին բարեացակամութեան վրայ, որ պէտք չի ձգեր ազդու միջոցներու դիմելու։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1881 դեկ. 8]20 կայս. հրամանագրին Ե. յօդուածին Օրդ հատուածին համաձայն, այն ամէն կարօտները որոնք չեն գանձուած իրենց պայմանաժամին ուստերամէն վեց տարի յետոյ, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամը 1899 սեպտ. 1]13ին ուստերաղ թիւ 32 կարօտները եթէ չգանձուին մինչեւ յառաջիկայ 31]13 սեպտ. 1905, Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

* * *

Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% Բրիտրթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ 1899 15]27ի կայս. հրամանագրին Ժ. յօդուածին համաձայն, այն ամէն կարօտները որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալն յետոյ չեն գանձուած մինչեւ վեց տարի, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար լիովին պարտաթուղթերուն թիւ 18 կարօտները, որոնց պայմանաժամը կ'ուստերի 1899 սեպտ. 1)13ին, եթէ չգանձուին մինչեւ 31)13 սեպտ. 1905, Օսմ, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

Կ. Պոլիս 19ի յունիս 1905 2—16

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Բ. Դրան կոչ. Ամէն դիւանատան քարտուղար անուանուեցաւ քաղաքային պաշտօնեաներու յանձնաժողովին դիւանին քարտուղարութիւն Արիֆ պէյ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուոյնշան արուեցաւ Քէշէզբէի գաւառին կառավարիչ Սալիհ փաշայի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան արկղակալ Քեռզիմ էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ կոչ. Քիլինգան առաջին քերթող Իսմայիլ փաշայի քէնիին, հօրաքրոջ աղջկանը, հօրեղբօր աղջկանը եւ եղբօրը աղջկանը։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Ֆիլիպէ կառավարիչ Մանոլով էֆ.ի կնոջը։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆԵԱՆ.—Աւստրիոյ կառավարութիւնը Ֆրանց Եոզէֆ պատուոյնշան առաջին կարգը ասաւ Վիէննայի օսմ. դեսպանատան առաջին դրագրագիր Շեւքրի փաշայի։ Սպանիոյ կառավարութիւնը Իզպէլ լա Քաթոլիքը պատուոյնշանին երրորդ կարգը ասաւ Շեւքրի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Միւնիր պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուոյնշաններուն ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Իգսամի մէջ կը կարդանք.— «Մեր երկուսաւոր Թիւով, Էնտեքանցան Ռուսկն լրագրէն արտագրելով ծանուցինք թէ Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր անդրանիկ որդւոյն՝ Բարձր. Ֆրիտրիխ Վիլհելմ իշխանին ամուսնութեան հանդէսին առթիւ Վեհ. Սուլթանը մեծարժէք գարդեր ու լուսնապակիէ զարդանօթներ նուիրած է։ Սակայն այս տեղեկութիւնը ուղղելով, կը փ
րնք իրողութիւնը յայտնել՝ այն է թէ Վեհ. Սուլթանին կողմէ իշխանին նուիրուած է հաղուագիւտ ոգեմանդներով զարդարուած ականոցուն ասուի մը, նաեւ իշխանուհիին ալ թանկագին ոգեմանդներով զարդարուն քարտ մը։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեանը առթիւ կիրակի օրը Թեւթոնիայի սրտին մէջ հանդէսներ կատարուեցան։

—Երէկ ամուսնութեան հանդէսին կատարմանը առթիւ, օսմ. պատգամաւորը եւ բոլոր դեսպանատան պատգամաւորները դիւանով զարդարուած էին։

—Կ. Պոլսոյ գերման գաղթականութիւնը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին։

—Ցանց պարիզեան փոխանորդը ու Խան Ժաղովին առաջին քարտուղարը, երէկ, Գերմանիոյ դեսպանատունը գացին եւ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութիւնը առթիւ Տ. Եսայիմ Ս. Պարիզեանին անձնով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

—Գերմանիոյ դեսպանատան Լորեթէյ պատգամաւորին մէջ, երէկ գիշեր, հանդիսաներ կատարուեցան եւ սեղան մը արուեցաւ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Հելլէնական դեսպանը եւ քարտիներու Տնօրէն Պ. Կրանէ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՆՈՐ ՆՐԱԳԻՐ. — Փաստաբան Ապուլբրահիմ Աալի պէյ, ազերգայիր մը մատուցանելով տեսարանին ու հնչուցուն չնորհութեանց նախարարութեան, վաթսուն տարուան մենաշնորհ խնդրեց՝ հանրակացքեր բանեցնելու Հայոց Փաշալի, Դարբէյիի, Մօտալի ու Բալատի նաւամատոյցները եւ Գալաթա Թափրաքի, Կէօղէբէյի ու Էյէնքէօյի կայարանները իրարու միացնող համբարներուն վրայ։

ԿՈՅԲԵՐՈՒ ԵՒ ԽՈՒԼ – ՀԱՄԲԵՐՈՒ յատուկ կողմատոյ հրաւիրութիւն մը հիմնելու մասին կողմատոյ յանձնաժողովը, երէկ, գումարուեցաւ պետական Խորհուրդին նախագահ Սալիա փաշայի նախագահութեամբ եւ քննեց նոյն նպատակով Պէր լինէն բերուած ծրագիրներ ու յատակագիծեր։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Իգսամ կը ծանուցանէ թէ ռուսերէն երկրորդ դասարանը անանկ հաւակեր է Պէրլին, Ֆինճանճլար նշանուելը, թիւ 10 վճռատանը հաստատած ապակեղէնի ու պնակի վաճառական Լէւոն էֆ. Նիքթեանը։

ՏԻՎԱՆԻՆ գաւառին նախորդ կառավարիչ Սիւլէյման Ֆոիզ էֆ.ի ամսական 3,375 ղրուշ յատկացուցաւ, իբրեւ անպաշտօն վէճակի թոշակ։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ.— Անգլիոյ դեսպանատունը, չարթի օրը, Թարգիոյ ամբարանցը պիտի փոխադրուի եւ Ռուսիոյ դեսպանատունն ալ յառաջիկայ շաբաթ՝ Պօյիքտէրէ։

—Ռումանիոյ դեսպանը որ Պուքրէշ կը դառնայ, Կ. Պոլիս դառնալէ առաջ Բարիզ պիտի երթայ։

—Ֆրանսայի դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Ռուէ, այսօր ընտանիքով Բարիզ պիտի ուղեւորի։

—Գերմանիոյ դեսպանը որ արձակուրդով Պերլին գնաց, ամառը պիտի անցնէ Պատէնի մէջ։

ՇԱՂԿԱՆՏՂ.— Իգսամ կը ծանուցանէ թէ բժշկական վարժարանին սեռական հիւանդութեան ուսուցիչ եւ ծաղկաբեր պառաւատի աշխատանքին Տնօրէն մրբլիվա Բիքթաշ Հիւսամեթտին փաշա որ եօթը-ութ տարի է վեր կ'աշխատէր ու կը քննէր թէ կարելի՞ է ծաղկաբեռ չնճասդեղով մը դարմանել, կովերէն եւ այդ կարգի անասուններէն չնճաղեղ մը առնելով փորձեր է ծաղկաբեռ վարակուած նոյն անասուններուն վրայ եւ գտնուած ցէր արդիւնք ձեռք բերեր է։ Նաեւ հաստատեր է թէ այդ չնճաղեղը մարդոց ալ ներարկուելով հիւանդութեան չրջանները կը կարճեցնէ եւ տարին տղեցութիւնը կը նուազցնէ։ Այդ մասին մասնագէտներու ներկայութիւնը քննութիւն մը կատարելու համար ձեռնհաս պաշտօնարանին դիմած է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ մայիս 22ին ու 23ին Եգիպտոսի մէջ ժանտաբեռ դէպք չէ պատահած։

ՊԱՆՏԸՐՄԱՑԻ մէջ կիրակի օրը մեծ հանդէսով կատարուեր է Օսմ. Պանքային ճիւղին բացումը։

ՍՊԱՆԻԱՅԻ երկու հարիւր քառասուն կղերականներ ու մայրապետներ որոնք Սբ.ուսաղէմ այցելած են, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին՝ Ֆրանսական Իլ տը Ֆրանս շոգենաւով։

Կ. ՊՈԼԻՍ–ՐԷՕՍՊԻՆՆԷՅԻ ընդհանուր հեռագրութիւնն Սեւ ծովի մէջ զանազանումը ուսումնասիրուս։ Մօտերս Ռիւսէյնէն մինչեւ Բերա ցամաքի վրայ թելերու հաստատումը կատարուելով, լուրերի սկիզբները (Ն. Տ.) հեղինակցութիւնները պիտի սկսին։

—Հեռագրական ու Պոստատարական վերատեսչութիւնը այդ թելին պաշտօնայ կարգեց Բերայի հեռագրատան պաշտօնեաներէն Ռէֆիզ Սէլամի էֆ., Ամէմեան էֆ., Պէարի պէյ եւ Աւետիսեան ու Զերքէսեան էֆ.ները։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ թագուհին, վաղը, Պիրէանէն ճամբայ կ'ելլէ Անգիրիրի զբօսանաւով՝ Ռուսիա երթալու համար։ Զբօսանաւը Վասիլէն պիտի անցնի։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ երկաթուղիի Բնկերութիւնը Օսմ. Պանքային հետ բանակցութիւն կը կատարէ՝ արտիքի մթերանոցներ հաստատելու Էնկիւրիի գիւղերուն մէջ։ Օսմ. Պանքային Էնկիւրիի ճիւղին Տ Օրէն Պ. Աւետարանեան Աֆիւն Գարահիսար գացած է՝ այդ մասին քննութիւն կատարելու համար։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ նահանգայ ատիկանդիւանները կողմակերպութեան պաշտօնայ Տէհրէմ փաշա, քարտէր ու քանարդիին հետ, այսօր Սէլանիկէն Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

ԱՇՏԱՐԵԱՆ երկաթուղիի Բնկերութիւնը Օսմ. Պանքային հետ բանակցութիւն կը կատարէ՝ արտիքի մթերանոցներ հաստատելու Էնկիւրիի գիւղերուն մէջ։ Օսմ. Պանքային Էնկիւրիի ճիւղին Տ Օրէն Պ. Աւետարանեան Աֆիւն Գարահիսար գացած է՝ այդ մասին քննութիւն կատարելու համար։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ նահանգայ ատիկանդիւանը կողմակերպութեան պաշտօնայ Տէհրէմ փաշա, քարտէր ու քանարդիին հետ, այսօր Սէլանիկէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԹՈԿՕ ՇՈՒԱՅԱԼԻՆ ԱՆՈՒՆԸ.—Տրապէզանի մէջ լոյս աղուամը մկրտութեանը պահուն, անունը Ալեքսանդր Թոկօ դրրուեր է։

ԲԸԹԻ ՇԱՆԻ ամիթիաթարանին համար, որուն չինութիւնը այս շաբաթ կ'աւարտի, 1700 ոսկի ծախսուած է։ Հազար հինգ հարիւր հոգի պիտի կրնայ պարունակել։

ՍԻՐԻԶԻ ջրանցքին Ընկերութեան վարչական Խորհուրդը որոշեց առաջարկել բաժնեէրերու ընդհանուր ժողովին որ 141 ֆր. շահաբաժին արուի եւ անցքի տարեքին իւրաքանչիւր թանոյի համար 75 առանիմի զեղչ մը ըլլայ։ 1904ին ջրանցքին հասոյթը 119,176,398 ֆր. եղած է՝ առլի տարին 12 միլիոն աւելի. ծախքն է 41 միլիոն, նախորդ տարին 258,000 ֆր. պակաս։

ԻՇԵԼԷՏՕԼԻ նէֆիէ զիւղախումբին մէջ, անցեալ գիշեր, Նալպանտ Յակոբոյլը Դրիգոր, իր տան վարի յարկը գտնուած պահուն, դուրէն տրակուած զէնքէ մը մը զարնուելով մեռեր է։ Քննութիւն կատարուելով հաստատուեր է թէ ձերին հեղինակն է սպանուին ալտկերը՝ Պեռքօղլը Դրիգոր, որ ձերբակալուեր է։

LES "THURMER,, PIANOS, գերազանց միւս դաշնակներէն, նոյն ինքն գործարանատէրին կողմէ երաշխաւորուած, Ֆերհիանճեն Թիւրմըրի կողմէ կը ծախուին Բերա, Մեծ Փողոց, Աղնատանել փողոցը, թիւ 18։ Կէս պոյով դաշնակ մը։ Նման Տիկին Ա. Պէօքի ունեցանին, որ չատ գոհ է անկէ։ Վաճառատան մէջ կը գտնուի։ 6-20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏը

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պարիրեանի։ Հօր եւ տեղապահութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Ներկայ էին Կրօն. Ժողովէն Տ. Գրիգորիս եւ Տ. Դաբրիել Սարգսեանները, Տ. Կարապետ Սեբէան եւ Տ. Կարապետ Սանասարեան Ա. քահանաները։ Բաղաքական Ժողովէն՝ Դրիգոր էֆ. Խարեան, Մինրան էֆ. Սեբէան, Մկրտիչ էֆ. Աւասեան, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։ Ս. նախագահը յայտնեց թէ Ս. Երուսաղէմի վանուց նախորդ հիւմարդ տեսուչ Տ. Ղեւոնդ վրդ. Մաքսուտեան, անձամբ ներկայանալով իրեն, մասնացած է վանուց տասնամեայ մասակարարութեան վերաբերեալ հաշուեցոյցը եւ ներկայից գանգ Ժողովին՝ Տ. Ղեւոնդ վարդապետի մէկ պատգամանաւորը, որով կը խնդանոր տալ հեղինակ պէտք եղած տեղեկութիւնները եւ բացատրութիւնները չինուածոց եւ կալուածական հաշուց նկատմամբ։ Ժողովը հարկ դատեց հաշուց քննութեան գործը յանձնել յանձնաժողովի մը, եւ Ս. Նախագահին բացատրութեան համաձայն, տեղեկանալով անոր պաշտօնին էական կէտերը, որոնց որ բան ալեմի պատրաստուելի հարկ եղած հրահանգը, յանձնուելու համար Յանձնաժողովին։ Սոյն յանձնաժողովին անդամ ընտրուեցան Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Վահան էֆ. Սարգիսեան, Տիգրան էֆ. Բարդաղամեան, Խալիկ էֆ. Խարատեանեան եւ Արշակ էֆ. Դարակիոզեան։ Ժողովը ուշադրութեան եւ խորհրդակցութեան նիւթ ընելով նաեւ Վանուց վարչական վերակազմութեան խնդիրը։ այս մասին ի՛նչ ի՛նչ Տնօրինութիւններ ըրաւ։

Ս. Պարիրարքը՝ ընկերակցութեամբ գործակատար Արիս էֆ, Ֆէօնէանի երէկ կայս. Պալատ գնաց։

—Կրօն. Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Պարիրարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պարիրարքին եւ ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ.ի։ Ներկայ էին Տ. Դաբրիել եպիսկ. եւ Սեբէան ու Սանասարեան ատեանի քննիչները։—Արմաշու Վանահայրական Փոխանորդ Տ. Թորգոմ Ծ. Վ. Դպրեվանուց նոր տարեւանդեանին վրայ կենսագրական կարեւոր ծանօթութիւններ ալեւ եւաքը կը տեղեկացրեր թէ իրենց վեց տարուան ուսանողութեան չրջանը աւարտած են՝ եւ իրենց արուած կրօնական-եկեղեցական նիւթերուն մասին ուսումնասիրութիւններ պատրաստած են, եւ կը խնդրէր անոնց վարդապետական ձեռնադրութիւնը։ Ժողովը ուշադրութեան առնելով թէ՝ Ս. Պարիրարքին կողմէ եւ թէ՝ իրենց հոգեւոր ծնող Դարեհան Սրբազանի կողմէ տեղեկանալ նիւթերուն ուսումնասիրութիւնները, նկատի առնելով դարձեալ թէ Դպրեվանքի կանոնին համաձայն լրացուցեր են վեց տարուան չրջանը, հաւանեցաւ անոնց ձեռնադրութեանը։ պայմանաւ որ գնեն երկու տարի վանքին մէջ մնան յօգուտ եւ ի ծառայութիւն։— Ժողովը առնէ զատ զրաղեցաւ ամսական խնդիրներու անօրինութեամբ։

—Նպատակ Յանձնաժողովը երէկ առաւօտ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, եւ զբաղեցաւ գաւառական կարգ մը ժողովներու նպատակի խնդիրներով։

—Ս. Պարիրարքը հեռագիր մը ուղղեցաւ Վանայ առաջն. փոխանորդ Տ. Մեսրոպ քնչ. Ճանիկեանի, կը ծանուցանէ որ Համարձակ Երամեանի լրելեանի հանդէսին կատարումը լեռնաձգուի յառաջիկայ տարուն։

—Ֆիլիպէ Թաղ. Խորհուրդը գրաւ մը իմացուցած է Ազգ. Պարիրարքարան թէ Պուլկարիոյ առաջնորդական ընդունութեան ձեռնարկուելէ առաջ տեղացի Հայերը կը փափաքին իրենց մէջ ունենալ կարող վարդապետ եւ կամ քահանայ մը, որպէս զի հոգեւոր դիւրացնել Աւանդներդին ընդունելութիւնը եւ կարգադրել տեղական գործերը։ Պուլկարիոյ գործակատար Պ. Նալէ. վիչ ասելի օր Բերա Ս. Պարիրարքին բնակարանը երթալով, տեսակցեցաւ Ն. Սբրբազանութեան հետ։

—Թիֆլիզէն Տ. Արսէն քնչ. ընդհանուր ներկայութեան նամակ մը ուղղած է Ս. Պարիրարքին, որ անոր յարելեանը չնորհաւորած էր թէ՝ հեռագրով եւ թէ՝ նամակով։

—Երուսաղէմի վանքին տասնամեայ Տնօրէն ժողովը տեսեր է իր նիստերը գումարել նոր տեսչութեամբ Տ. Գարեգինեան Ս. Պարիրարքին, եւ դիւանը ընդուներ է հետեւեալ կերպով.—Առենապետ Տ. Դարեգին Վ. Սարգսեան եւ տեսչադիր Տ. Սարգիս Վ. Աճէմեան։ Յետոյ, հրաժարեալ հոգեւոր պաշտօնեաներու հրաժարականները նկատողութեան առնելով, Յապպէի տեսուչ նշանակեր է Տ. Սիմոն վրդ. Թէլէան, Ս. Յակոբեանն տեսուչ՝ Տ. Թովմաս վրդ. Պետրոսեան, Ս. Մենդեանն տեսուչ՝ Տ. Աբրահամ վրդ. Ասլանեան եւ Ս. Հրեշտակապետի տեսուչ՝ Տ. Եփրեմ վրդ. Պէզիրճեան, որոնք իրենց պաշտօնին գլուխը անցեր են։

—Հիւսնդանոցի Հոգաբարձութիւնը գնահատելով հանդուցեալ Միքայէլ էֆ. Յակոբեանի ժամանակին նոյն հաստատութեան օգտին համար ունեցած աշխատութիւնը եւ ըրած նուիրատուութիւնները, հանգուցեալին մեծարելի մէկ պատկերը պատրաստել տուած է եւ զարդարուն չրջանակի մը մէջ դնելով վաղուան Համբարձման ծոյին առթիւ կը դնուի հիւանդանոցին մէջ, ուր կը գտնուին արդէն պատկերները նոյն հաստատութեան օգտին աշխատաղներու եւ ատարաղներու։

ԱԶԴ.—Թաղ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ Թաղիս նորընտիր բարեբարոյ քարոզիչ Տ. Տիրայր վրդ. Մարգարեան, լուսակիր հինգշաբթի Ս. Համբարձման ծոյին, իր քարոզչութեան անդրանիկ Ս. Պատարագը պիտի մատուցանէ Ս. Եկեղեցւոյս մէջ ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Վ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ Զ. ՄԷՐԱՄԷՐՃԵԱՆ

Ֆէրիգիւղ, 23 մայիս 1905

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ի ժամ 11.30 եւ Ս. Պատարագ ի ժամ 2։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել իր յանձնախմբագրներուն թէ Տնօրէնութեան գրասենեակները, յառաջիկայ յուլիս 1|14էն սկսեալ, պիտի փոխադրուին Նազլըխան, Ղալաթիա, Բերէնեպէ Բաղար, Վալիտա փողոց, թիւ 14։ 16—24

Այսօրուան Հեռագիրներ

ԳՕԹՍԻԱՆ ԵՒ ՖԱՌԲՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՆԷՊՈԿԱԹՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍ ԾՈՎԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

ԲԱՐԻԶ, 6 յունիս.— Թանկ Բէդերպուրէի Թէլեգրաֆը ասոյդ տարիւրէ կ'իմանայ թէ Ռուսիոյ նախարարները ամէն հիգ կ'ընեն հաշտութիւն կնքելու համար։ Թէլեգրաֆը կը լսէ թէ նախարարները կը լսուան ելքի մը յանգիլ քիչ առնէն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ուշինկթընէն կը հեռագրեն Թայմսի երկիսուան Թուականով.— Գերման դեսպան Պաուն Սրէք տէր Սթէրնպուրգ, այսօր, յոլովդական խորհրդակցութիւններ ունեցաւ Ռուսիոյ դեսպան Բասինի կամին եւ Ճապոնի դեսպան Պ. Թագահիրա Քուրոյի հետ։ Կ'երեւայ թէ զանազան կողմերէ ձեռնարկներ ըլլալու վրայ են՝ հաշտութիւն կնքելու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Բէդերպուրգէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ մէջ թեւ հանրային կարծիք ալ նպաստաւոր է հաշտութեան, եւ թեւ քանի մը ազդարարութիւններ կը պնդեն այդ նպատակը ձեռք բերելու, սակայն Ռուսիոյ կառավարական չրջանակները կը մերժեն բանակցութեանց սկսուիլը, Ռուսիոյ արժանապատուութեանը համար տարբերաւոր ցէր նկատելով։

—Ուշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Ռուզվելթ նախագահը, երէկ խորհրդակցեր է Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի դեսպաններուն հետ, որոնց յայտարարեր է թէ, Ռուսիոյ անհաշտ ընթացքին հանդէպ, եւ կը կենայ միջամտութեան մը նախաձեռնութիւնը տանձնելէ, հաշտութեան է նպատակ։

—Բէդերպուրգէն առնուած լուրերու նայելով Ռուսիոյ բոլոր նախարարները կը ջատագովին հաշտութեան կնքումը։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Ռուս դարձակալութիւնը կ'ըսէ.

«Նեպոկաթով ծովակալին նկատմամբ հրապարակ հանուած այն զրոյցները թէ ամբաստանուած է՝ առանց արդարացումի թշնամիին անձնատուր եղած ըլլալուն համար, հաստատուած չեն եւ կրնան հերքուիլ մինչեւ որ հակառակը ապացուցուի, վասն զի Նեպոկաթով ծովակալը լաւ գործերուն ապացոյցը ունայ, քանի որ անոր նաւարժիրը միւս կարգապահութիւն մը եւ կատարեալ բարեկարգութիւն ունեցաւ։ Նաեւ բոլորովին կը հերքուին անոր նաւարժինին մէջ դժգոհութիւններ ծագած ըլլալու զրոյցները.»

ԲԱՐԻԶ.— Վլատիվոստոքէն կը հեռագրեն թէ բոլոր ալ-պատերազմիկները հեռագիր են քաղաքէն եւ թէ ճարտնոկան նաւարժինը սկսեր է Վլատիվոստոքի իրական պաշարումին։

ԲԱՐԻԶ.—Բէդերպուրգէն կը հեռագրեն թէ ռուսական երկրորդ ու երրորդ նաւարժիններուն միացումին ի վեր կարծիքի մեծ անհամաձայնութիւններ կային Ռոժէսթվէնսքի ու Նեպոկաթով ծովակալներուն միջեւ։ Վլատիվոստոքի երթալու նպատակով հեռեւելիք ճամբուն համար։ Նեպոկաթով ծովակալը կ'ըսէ թէ բարձրակարգ ընդդիմացող է Բալթիկի նեղուցէն անցնելու ծրագրին, ուղեւ մը նախատեսելով, սակայն Ռոժէսթվէնսքի յամառեր է իր ծրագրին վրայ։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Ֆրանսա իր միջնորդութիւնը առաջարկեր է Ռուսիոյ, այն պարագային երբ ռուս կառավարութիւնը ժամանակ հոսած նը-կատէ հաշտութեան բանակցութեանց ձեռնարկելու։

—Ռուս կառավարութիւնը որոշեց ուրիշ զօրաբանակներ զրկել Մանչուրիա։

ԹՈՒՐԻՕ.— Ճարտի պատերազմական նախարարը Ռոժէսթվենսքի ծովակալին զրկեց խոշոր ծաղկեփունջ մը՝ նամակով մը, որով նախարարը կը գովէ Ռուսերուն քաջութիւնը եւ յոյս կը յայտնէ թէ ճարտնական բժիշկները փութով պիտի բժշկեն Ռոժէսթվենսքի ծովակալը։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերօրեան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. ՏԷԼԳԱՍԷԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

ԲԱՐԻԶ, 6 յունիս.—Հավատ հեռաւորը կը հեռագրէ.

«Այսօր գումարուած նախարարաց Խորհուրդէն ետքը, արտաքին գործոց նախարար Պ. Տելքասէ հրաժարեցաւ եւ հրաժարականը ընդունուեցաւ։ Նախարարապետ Պ. Ռուվիէ փոխանորդաբար պիտի վարէ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնը։

—Այսօր Եւլիզէի մէջ գումարուած նախարարաց Խորհուրդին մէջ Պ. Տելքասէ տեսնելով որ իր եւ իր պաշտօնակիցներուն միջեւ կարծիքի անհամաձայնութիւններ կան արտաքին քաղաքականութեան նկատմամբ, հրաժարական ուղարկեց արտաքին գործոց նախարարութիւնը։

—Պ. Տելքասէ, Մարոքի խնդրոյն համար նախարարապետին հետ ունեցած կարծիքի անհամաձայնութեան հետեւանքով, հրաժարեցաւ։

—Կ'ըսուի թէ Պ. Տելքասէի հրաժարելուն վրայ Ֆրանսայի կառավարութիւնը պիտի ընդունի միջազգային դեսպանախորհուրդի մը գումարումը՝ Մարոքի խնդիրը կարգադրելու համար։

—Զրոյց ելաւ թէ Պ. Տելքասէ եւ առած է իր հրաժարականը, բայց հաստատուեցաւ որ այդ զրոյցը սխալ է։ Արտաքին գործոց նախարարը կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ, որ առաջ եկած է Մարոքի գործերէն։

—Պ. Տելքասէի երրեւ յոլովդ քանի մը անուններ կը տրուին. ամէնէն հաւանականները կ'երեւան Պ. Լէոն Պուրժուա, Մարիսի դեսպան Պ. Ժիւլ Քամպոն. նաեւ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Քանոթանի համար ալ կը խօսուի։ Այս վերջնոյն բարեկամները եւ բարեմիտ անձնաւորութիւններ թեթանաներ են ըսելով որ բարձրագոյն պէտք եղած անձն է այդ դժուարին պաշտօնին, ներկայ պարագային համար, քանի որ իր հաստատամտութիւնը ու Ֆրանսայի քաղաքականութեան նկատմամբ իր մեծ փորձառութիւնը պիտի կրնայ լուծել Մարոքի խնդիրը։ Կը կարծուի, սակայն, թէ Պ. Քանոթան պիտի մերժէ Պ. Տելքասէի պաշտօնը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ լրագրիները խօսելով Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարին հրաժարելուն վրայ, այդ իրողութիւնը բարեբաստութեան նշան մը կը համարին գերման քաղաքականութեան հանդէպ՝ Մարոքի մէջ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Ազգային Թարգմանին առաջնորդ, այս իրիկուն, հանդիպում մը տեղի ունեցաւ դատական Պ. Նիքոլիէի եւ նախկին նախարարապետ Պ. Բասիլի միջեւ։ Թշնամանքներու փոխանակութենէ մը ետքը, զիրար ծեծեցին։ Շարժութիւն է Սամուրաչակի մէջ բանակիւ մը՝ Պ. Նիքոլիէի անձնական գործերուն վրայ։ Զրոյցի մը նայելով Պ. Նիքոլիէ հրաժարեր է։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրը իշխան ակուզոսը առաջ նախարարապետ ֆոն Պիւլոյ կոչեցին։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը, այսօր, ընդունեց Սեւ Լեռան իշխանը եւ յետոյ փոխադարձ այցելութեան գնաց անոր։ Կայսրը գիշերը սեղան մը առաւ ի պատիւ Սեւ Լեռան իշխանին ու նորընտրեալ Խալիֆին։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Թէֆիսէէն կը հեռագրեն ռուս զորձակալութեան թէ Պարսից Շահը իր Ասորաս ինքնաշարժ կառքով պարսկական սահմանագլուխը ժամաներ է իրիկուան ժամ 4ին։ Ամսոյս 5ին անցաւ ռուսական սահմանագլուխը։ Նոյն օրը Աֆիքսալ ուղեւորեցաւ, որ անդրկասպեան երկաթուղիին մէկ կայարանն է։ Հոն Շահը թողուց իր կառքը եւ մասնաւոր կառքով կառաջանալը որ իրեն կը սպասէր։ Գիշերը կատարուեր մեկնեցաւ դէպ ի Պաքու, Պալաժէլ–Վասիլիսի ճամբով։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ Երեսփ. ժողովին յանձնաժողովը ընդունեց 150 միլիոն ֆր.ի վարկը, Իտալիոյ նաւատորմին համար։

ՊԷՐԼԻՆ.— Այսօր, կէսօրէն առաջ, շքեղ կերպով կատարուեցաւ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութեան հանդէսը՝ Մէքլէնպուրգի Սէթլի իշխանուհիին հետ. Ներկայ էին կայսրը, կայսրուհին, բոլոր իշխանները, օտար պատուիրակութիւնները, դեսպանական մարմինը, նախարարները եւ Շնորհաւորութիւններէն առաջ տեղան մը արուեցաւ։ Վիւրցպուրգ կայսրը բաժակ պարպեց նորապսակի ամբոխին կենացը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Վաղը Ս. Համբարձման ծոյին առթիւ Սակարանը գոց պիտի մնայ։

—Երէկ Սակարանի հաշուեւարդարումը կատարուելով 100 իւնիֆիէի 10 ղր., երկարաձգիի հարիւրին 27 ½ սենդ. եւ 10 Ռեմիի 33 ½ ղրշ. ռէքօր արձանագրուեցաւ։

ՓԱՊՈՒՄ 24 Մայիս

Օսմ. Բոնսոլիտէ Միաց. Օ.Ո.	96	11
Ամէնէն բարձր գին »	96	20
Ամէնէն վար գին »	96	11
Բուամէլիի երկաթուղի գոց ֆր.	132	87
Ամէնէն բարձր գին »	133	25
Ամէնէն վար գին »	132	87

ԲԱՑՈՒՄ 25 Մայիս

Օսմ. Բոնսոլիտէ Միացեալ Ռ.Կ.	96	13
Բուամէլիի երկաթուղի ֆր.	133	01½
Շիրքէթի Խայրիէ	30	—
Օսմանիէ	—	—
Ռէմի	17	10
Օսմ. Պանքա	—	—
Ցունական Պանքա	435	—
Տէրքօս	254	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	4	—
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	7	70
» ժուիսանս	2	80
» պարտաթուղթ	439	—
Բարսի Կ. Պոլսոյ	513	—
Թրանսվալ	90	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիւմբարտէն Ա	310	50
« » « Բ	269	—
Լավրիոմ	39	—
Անատոլիի երկթ. բաժնեթուղթ	13	55
» » պարտաթղթ.	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ՂՐՇ.	— —
» » » չէք	»	109 32½
Բարիզ » »	ֆր.	22 93¾
» » » չէք	»	— —
Պերլին անտակս չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21 92

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	ՂՐՇ.	87 15
Անգլիական ոսկի	»	109 55
Բոլ Եմբերիալ	»	90 10
Քրիմիոց	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Մէճիտիէ	«	— —
Բուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		90 56
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	87 75
	գոց.	87 75
Օսմանեան Պանքա		14 50
Ռուսական 1888–1889		87 50
Հելլէնական 5 %		52 25
» Մենաբոլ		54 —
Գուլիարական 1892		100 50
Եմիրսլին իւնիֆիէ		105 25
Ճաբոնական %		87 75
Թրանսվալ		3 50
Զէրիրըա		2 —
Փոխանակագիր		25 31¼

ԲԱՐԻԶ, 6 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 82
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղշ.	89 10
	գոց. »	88 97
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	612 —
Օսմանիէ	»	— —
Բուամէլի երկաթուղի	»	135 75
Օսմ. մաքսատուն	»	487 —
Օսմ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրոշագ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱԲԼԷԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒՆԸ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԿ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԿ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆԿ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործողութիւն Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմանագիրով ու անմրցելի դիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՆ Ի ԴԷՊ ժամու եւ կենաց՝ առաջաժին մասնակցութեամբ եւ հրաշխաւորեալ մասնակցութեամբ, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամագլխի ու մանչ ազգայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ դանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷԼՈՒՐԵՄՆ ԱԶԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐՆ ԱՋԲԷ ԱՆՇԸՆԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆՆԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՌ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ԶԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ԳՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Դավաքեան խան, Թիւ 5, Զալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԳԻՐ Ն. ՊԱՌՆԱՊԱՆԻ
Պոլիս Պառնաբաս խան

18 — 1—50

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԳՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԴՐՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՏՈՒՊ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծարիկը քիչ մը չաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամքին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 եւ դեղարանները A.

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԵԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ
ԿԶԵՑՕ
ՖԱՆԹԷԶԻ ԴԻՒՐՈՆՆԵՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ
30 ՋԵՂՃՈՎ ՊԱՏԻՒ ԾԱԽՍՈՒԻՆ
Մեծաքանակ ծախուած այս 4250 քուրսները իւրաքանչիւրն ալ կը պարունակեն ֆանթէզի, մոթաշի, ֆասոնէ, չէվիոթ, ռու չուխա. կարելի է անոնցմով շինել քուրթիւմներ, բալալայիներ եւ բանթալոններ, կիներն ալ կրնան դանել գեղեցիկ ֆանթէզի ապրանքներ՝ քուրթիւ-թալէօրի համար։
Ցուցադրութիւնը պիտի սկսի մայիս 10,23 ին եւ պիտի տեւի
15 ՕՐ ՄԻԱՅՆ
Ցուցադրութիւնը պիտի կատարուի Զալաթիա. Մեծ Մէլէթ Խանի բակին մէջ։ Ֆանթէզի ժիլէները կէս գնով պիտի ծախուին։ Հաւատա դիներ։ Կիրակի օրերն ալ ցուցադրութիւն պիտի կատարուի։ 11—20

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1892 Օգոստ. 2/14 ԵՒ 1310 Սեպտեմբեր 20 թուականի Ֆերմանով
Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Զալաթիա, Քարաքէօ, Եանի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—
Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սոսոք եւ Ռոսիդի, Շեյխ Իսլամ խան, Պանէք գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անէլիսէա, կայարանի հրապարակ.
Գասրգիւղ, Բեսամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գասրգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա ճասատէսի.
Պէօյուքտէրէ, Մ. Ա. Տէմիրլի.
Զալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Զալաթիա, Մ. Եդիէն Ռիէմէդի, Թեվֆիքիէ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտերէ Ճասատէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ. Բ. Սամմարիա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրզագը խան, Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 32—50

CIE RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մայիս	
Գ. 24, 6	Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւն, Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Ֆիրս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Յաֆա, Հոր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Հ. 26/ 8	Օտէսա ժամը 10ին առաւտ։
Շբ. 28/10	Մարսէյլիս, Իզմիր, Բիրէ, Ալեքսանդրիա ժամը 10ին առաւտուն։
13	Օտէսա ժամը 2ին իրիկուն 30—50

ՓԻՆԱՐՏ CUNARD
ՀԵՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Նիւեարկէն միջեւ.

Նաւուանը	Թոնս	Նաւուանը	Թոնս
Եվրոպիա	18900	Սկիթիա	369
Սաքսոնիա	18900	Քանատեանիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Ֆլամանիա	12950	Բաւլա	2945
Դուլճանիա	8445	Թիրիա	2936
Ղամբրիա	8128	Սիբերիա	2935
Լիվրբուլիա	8120	Սամարիա	2558
Մէքսիկա	7392	Ալէքսօ	2181
Ալպանի	7369	Եէրպուլի	16[illegible]

Գիմել առ 37—50 ՃՈԼԻ և ՍԻՆԿԸՐ Joly et Seagor
Մէրմանէթիի խան, Թիւ 6, 7, 8, - Զալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀԷՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 44 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 46 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 41 խառն Առաւ.	Կառ. Թ. 43 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմ. Հայտար Փաշա մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. ժմ.	3 22	11 21
1 5	9 28	ժմ. Բէյնտիք մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. ժմ.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա »	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէյպզէ »	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թափշանճիլ »	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ »	12 23	8 12
3 21	11 56	» Սարբիմա »	11 56	7 43
3 35	12 9	» Թիւթիւն Զիգիրլիք »	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ »	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմ. Իզմիթ մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն. ժմ.	— —	6 38
5 1		» Գէօյիւք-Տէրէյէնի »		6 2
5 34		» Սապանճա »		5 32
6 1		» Հապիբլի »		5 14
6 48		» Կէյվէ »		4 18
7 14		» Ագա-Հիսար »		3 52
7 49		» Մէքէճէ »		3 23
8 19		» Լէվիքէ »		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան »		2 11
9 0		ժմ. Պիլէճիք մկն.		1 30
9 55		մկն. ժմ.		1 20
1 5		» Քարաքէօյ »		12 30
1 49		» Պոզիւք »		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ »		11 17
1 9		» Զուքուր Հիսար »		10 44
1 44		ժմ. Էսկի Շէհր մկն.		10 5
իրկն.			առաւ.	

ԷՍԿԻ – ՇԷՀԷՐԻ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1 25
11 7	» Կեօքճէ Գիւրիւք »	12 45
12 5	» Սապանճա Գաւնար »	12 3
12 59	» Ալաքեանա »	11 7
1 41	» Զէքիրլիք »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կապիկէօյ Համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Գէօյիւք Զօպանլար »	6 50
6 6	» Զայ »	6 3
6 51	» Իսկիշէհիր »	5 10
7 15	» Եասիխան »	4 45
7 46	» Աք Չէկիր »	4 23
8 18	» Աղարի քէօյ »	3 43
9 —	» Զավուշիք քէօյ »	3 5
9 38	» Իշկին »	2 33
10 25	» Գիւրեմ-Խանը »	1 39
11 20	» Էքրաշ-Իսկի »	12 57
11 52	» Մէյատան »	12 17
12 52	» Բունար-Գայա »	11 12
1 30	ժմ. Գոնիա մկն.	10 30
իրկն.		առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԷՐ ԷՆԷՐԻԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	10 —
12 44	» Աք Գունար »	9 18
1 24	» Այբիւ Թէօյ »	8 46
2 4	» Գէյյիք Աֆիւր »	7 58
3 9	» Սարիքէօյ »	7 1
3 58	» Գիլէր »	6 4
4 35	» Սասիլէր »	5 27
5 9	» Գէյլիք Գէօզիրիւ »	5 —
6 3	» Բօյաթլի »	4 16
7 21	» Մալի Գէյ »	2 49
8 15	» Սէնէճան Գէյ »	1 47
9 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	1 —
իրկն.		առաւ.

ԱԼԱՇՈՒՆՏԷՆ ԳԻՕԹԱՀԵՄ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ.	Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ.	Թ. 323 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալաշուն ժմ.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմ. Գէօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 խառն Առաւ.	Թ. խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրկն.	Թ. խառն Առաւ.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
6 16		մկն. Ատա-Բազար ժմ.	4 54	
8 34		ժմ. Համիտիէ մկն.		

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլան, մայրերը անոնց լաւ անդարաբ ուտել դանելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամենէն հռչակաւոր բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու դննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի բժշկական Համալսարաններէն դնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ չոքալի ոչ խիստ քաղցրահամ է և մեծապէս ժամանակ վերջին ասպիսան անդարաբ ու կաղդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անդամը սնունդ կը պարունակէ, դոր ուտող տղաք կը մնանին, կ'ուժոնվան, կ'ամրին։ կը կայտառնան, չուռով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակամայ կը հանին։

Հաղարաւոր օրիորդներ կ'ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ մեծցող տղաք, քաջաղղ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակի անձինք ահէրաժեշտ է կը գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին ասպիսանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ.
62 — 14—26

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ· ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դուռ անդլ. պաղպաղէ չինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ ամենքան դնահատուած են, որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 4906 աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնդրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։
Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։
Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։
Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Զարլը պօյը, Թիւ 120։
Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 — 6—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇ
Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անուանը	Թոնս	Անուանը	Թոնս	Անուանը	Թոնս	Անուանը	Թոնս	Անուանը	Թոնս
Ալպանս	1069	Գանգ	1497	Կոգզ	1011	Մայսօ	724	Բոզարիս	136
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Կրոտնս	1695	Մարէնկո	2273	Սաֆֆոտ	1113
Անտէլօ	1541	Գորսս	895	Հիրօ	775	Մարդէլլս	3709	Տիբ. ո	1735
Արիսաբս	2277	Ֆիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միքատս	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1822	Տուինս	937	Հինանս	3720	Միլս	1057	Սրէրս	1203
Գորտանս	1264	Տուրս	1383	Հորատիս	3600	Մոնդէսէլս	1735	Թասսս	1323
Գրալս	1076	Տրաբս	1713	Հուսարէս	595	Մուրիա	2419	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իսկս	2354	Ներս	1033	Թորնս	3327
Գրֆֆալս	4481	Եպս	2464	Խոսնս	5540	Օնեա	4100	Թոլէտս	1470
Ֆէլրս	1371	Եկսորտս	1520	Ֆլնս	1680	Օն-աբեր	4036	Թորբիտս	437
Գալիբաս	1337	Եքսազ	1841	Ֆլէսս	1053	Օրլանս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Տիտս	954	Ֆարլինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասսա	1914
Դաբզ	1094	Տինկանտ	1828	Ֆոլնս	1700	Բոլս	510	Վոլտ	1289
Զիբակ	2729	Տլամինկս	849	Լէս	1083	Բրաչնս	2229	Վրլինուրն.	2396
Մէսէրս	1831	Տրանդիսրս	4582	Լէքանգս	2272	Ռիանլտս	1663	Եէտս	1350
Գլես	2697	Գալիէս	3060	Լիվրպուլս	1643	Բոլս	1613	Զէրս	1200
Գոլրրատս	4285	Գիկանս	1243	Լորէ,ազս	3191	ոմէս	1789		

Ընդհանուր վաճառքով հելլէն հոս հասած են։
Սիսուս չոգենաւը, նաւապետ Ռէյնէր։
Սիբիս չոգենաւը, նաւապետ Սիքլրսի։
Ընդհանուր վաճառքով հելլէն հոս կը սպասուին։
Թալչս չոգենաւը, նաւապետ Թարն, մօտոյ 15ին։
Ալեքս չոգենաւը, նաւապետ Հիլ, մօտոյ 25ին։
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԵՐԻՋՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէլէթ խան, Զալաթիա 10 — 10—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ԲԱԺԻ ԵՒ ԸՆԿ-

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 Ֆ—50 Ռ. ՌԷՊՈՒԼ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգենաւք։

Անուանը	Թոնս	Անուանը	Թոնս
Բրանդէզ	300	Թիպս	2500
Անդիս	3000	Նէրիս	2400
Թէյպը	3000	Օսաբրիս	2250
Գեռնորուս	3000	Բէրսի	1250
Տարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օս անի	3 0	Կասբրնի	1500
Մացիոտիս	2500	Իլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ. Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՍՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 38—50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ